

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavlja:	v upravnishvu prejeman:
celo leto K 24—	celo leto K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 5:50
na mesec 2—	na mesec 1:90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5, (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izključno vsak dan zvečer izvažajo modelje in praznike.

Inserati veljajo: peterskopna petletna vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 20 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto K 25—	celo leto K 28—
pol leta 13—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 6:50	celo leto K 30—
na mesec 2:30	

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znakna. Upravištvu: Knaflcova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 8.

Volilni shod pri Rastoharju na Karlovski cesti.

Gospodarsko napredno društvo za šentjakovski okraj je sklicalo za večeraj popoldne volilni shod k »Rastoharju« na Karlovski cesti. Shodu, ki je bil izvršno obiskani in ki se je vršil na prostem, je predsedoval društveni predsednik gosp. dr. Lavš, ki je pozdravil udeležence, se ozrl na zadnji dve volitvi, kjer je narodno-napredna stranka zmagala kljub vsem nasprotstvom, predstavljal in pozdravil državnozborskega kandidata gosp. dr. Vladimira Ravniharja ter mu dal besedo.

Burno pozdravljen se je gospod kandidat zahvalil za pozdrav. Poudarjal je pred vsem važnost političnih društev, brez katerih bi narodno-napredna stranka ne bila dosegla tistih uspehov, kot jih je. Pri predstojih državnozborskih volitvah se ne gre za osebo, ampak za stranko in govornik zastopa program narodno-napredne stranke.

Naloga zastopnika ljubljanskega mesta je predvsem, da štiti gospodarske interese Ljubljane, ki je središče vsega Slovenstva. Zato ni vse eno, kdo jo zastopa, ali klerikalec, ali socijalni demokrat, ali kar si pa še misli, ni, nemški kandidat.

Naša stranka se bori za malega trgovca, malega obrtnika in malega kmetu. Zato je prav, da je postavila tudi po deželi kandidate, ki so najodličnejši možje po inteligenci in po premoženju. Ako morda zdaj še ne zmagamo na deželi, a dosedaj moramo častne manjšine, ki si jih moramo ne le obdržati, ampak se morajo tekom šestletij izpremeniti v večino. Potem se bo lahko reklo, da je

dežela v drugih rokah kot sedaj. Napredni poslanci ljubljanskega mesta ne bo osamljen v državnem zboru, kot trdi »Slovenec«. Na Gorškem, Stajerskem in v Dalmaciji se kaže, da bodo izvoljeni napredni kandidati, ki bodo ljubljanskemu naprednemu poslancu vsak čas stali ob strani. Pač pa bo imel ta poslanec v državnem zboru zlasti nalogo kontrolirati dejanja naših klerikalnih poslancev.

Svoj čas so bili ti klerikalni poslanci proti zvišanju plač poštnih uslužbencev, katero zvišanje bi bilo stalo štiri milijone. Ravno isti poslanci so pa leto kasneje kot en moč

glasovali za 320 milijonov za nove kanone. (Klic: Dr. Šusteršič je dejal, da je to še vse premalo!) Že iz tega se vidi, da

ni vse eno,

kakšnega državnozborskega poslanca ima Ljubljana.

Govornik se je nato ozrl na ljubljanski občinski volilni red, ki je vsled klerikalno - nemške zveze skovan v prvi vrsti v prid Nemcem — saj jih je kar sedem Nemcev prišlo v občinski svet! Kakor pa smo zmagali pri občinskih volitvah in potem pri deželnozborskih, tako pojdimo zdaj pri državnozborskih v boj z zavestjo, da

zmagati mora biti naša,

da dvignemo na ščit idejo narodno-napredne stranke!

Burno odobravanje, ki je ves čas prekinjevalo govornika, je zdaj s podvojeno silo privrelo na dan.

Gosp. župnik Berce je poudarjal, da že oseba gospoda kandidata nas vabi, da ga volimo soglasno, ne samo vsled discipline. Ker je govornik vedno gorel za blagor Slovenstva, za izboljšanje razmer našega naroda, zato je na vseh shodih, kjer je govoril, bil za to,

da se pospešuje vera in živi krščansko.

Kot tak je za to, da se jutri t. j. v torek po Binkoštih po celi škofiji bere maša za farane. To pa se ne bo zgodilo vsled škofovega zaukaza. (Klici: Skandal!)

Govornik označuje nato, da je protiverec,

kdor pravi, da je katoliški kristjan, pri tem pa oznanjuje politični bojkot kot sredstvo, s katerim se mora uničiti politični nasprotnik.

G. Kopitar poudarja, da klerikalni časopisi ne morejo kandidatu očitati niti sence kake slabe strani, docim so doslej še vsakega našega človeka opljuvali in obmetavali z najsmradljivejšim blatom. Tudi to je dokaz, da mu dne 13. junija docela z mirno vestjo zaupamo svoje glasove.

G. Vizjak pravi, da je klerikalna stranka

stranka izkoriščevalcev,

ki je v svoji požrešnosti izmolzla ubogega kmeta, zdaj pa bi rada še mestno prebivalstvo. Da se ji to ne posreči, zato volimo vsi našega kandidata!

G. Pustoslemšek izvaja:

Stranka, ki je dala

sedmim Nemcem zastopstvo v ljubljanskem občinskem svetu,

ne zasluži nobenega zaupanja več. Zdaj se ne čutimo tega udara, a čutili ga bomo v kratkem, ko bodo ti Nemci, kakor že obetajo, izsilili s pomočjo vlade vsako stvar nemški stranki v korist. Od vseh strani bodo vlekli v Ljubljano Nemce, da se poveča število nemških volilcev in nemških obć. mandatov. Ti na novo priseljeni Nemci bodo

odjedali kruh slovenskemu delavcu in slovenskemu obrtniku.

To pa je zasluga naše klerikalne stranke, ki vedno vpije, da rešuje slovensko ljudstvo. Zato ne moremo voliti njenega kandidata dr. Gregoriča, ki bo moral delati vedno le po načrtih voditeljev te izdajalske stranke. Ker dr. Gregorič ve za vsa lopovstva klerikalne stranke, zato si ne upa med svobodne volilce, samo v Union ali Ljudski dom se pride, in zato ne zasluži našega zaupanja. Naš poslanec mora biti mož, ako je pa dr. Gregorič, ki se je vdnjal stranki, ki proglašala političen bojkot, to je popolno brezupnost političnega nasprotnika, ako je torej ta dr. Gregorič tudi za tak bojkot, naj jasno pove, ne pa slemopisi okrog naprednih volilcev. Takemu človeku ni zaupati, ker bo že prvi dan po volitvi snedel vse obljube, ki jih ima zdaj polna usta.

Govornik se peča nato s postavo o volilni svobodi. Ta postava velja za vse, le za gospode duhovnike ne. Po tej postavi vsak lahko glasuje s to ali ono stranko, lahko agitira za tega ali onega. To postavo bi moral spoštovati predvsem najvišji duhovni pastir v deželi

škof Anton Jeglič.

A kaj je storil on? Komaj se je vrnil z večtedenskega popotovanja, našel ni nič nujnejšega dela, kot da je zagrešil dejanje, ki je vredno, da ga spravi v roke državnemu pravdniku. Vsak izmed nas ve, da je vpokojeni župnik g. Berce miren, se ne vrtika v politiko in ne hujska in ne ščuja zoper ljudi, ki niso istega mišljenja kot on. Povsod je poučeval ljudstvo o vzvišenih načelih krščanske vere, o ljubezni in znošljivosti, a vendar mu je škof Jeglič na binkoštno soboto

prepovedal brati mašo

skozi štirinajst dni, češ da agitira »v korist stranke, ki je nasprotna krščanstvu in veri sploh.« Ako bi pa Berce še kaj agitiral ustmeno ali pismeno v korist imenovane stranke, potem mu je zagrozil škof, da mu vzame mašo za vselej.

Silno ogorčenje je nastalo, ko je govornik prebral dotično škofovo prepoved. Ljudje kar niso mogli verjeti, da je kaj takega mogoče!

Tako se postopa s poštenimi možmi, nadaljeval je govornik. Dasi Berce ni nikdar storil nič kaznivega, vendar ga škof postavlja

na sramotni oder

da bi ljudje mislili, da je največji hudodelce.

Kdo pa je stranka, ki je nasprotna krščanstvu in veri sploh? To je po škofovih besedah seveda narodno-napredna stranka. Toliko shodov smo priredili zadnji čas, a niti ena beseda ni padla zoper vero in krščanstvo, nasprotno, še potegovali smo se za oboje. Pač pa smo in bomo nastopali zoper ljudi, ki pod hinavskim plaščem vere in krščanstva hočejo vse uničiti, kar ni pristno klerikalno, ki kličejo svoje bataljone s kosami in vilami nad Ljubljano.

Govornik predlaga na to nastopno resolucijo:

Gospodarsko napredno društvo za šentjakovski okraj protestira na svojem javnem shodu, dne 5. t. m. z ozirom na suspenzijo župnika Ant. Berce proti nedopustnemu vmešavanju škofa Ant. Bonaventura Jegliča v politično borbo, ker s tem omeja enakopravnim državljanom volilno svobodo. Tako omejevanje je v nasprotju z zakonom v varstvo volilne svobode. S tem se je škof dr. Anton Jeglič pregrešil proti temu zakonu in ker so zakoni veljavni za vse državljane brez izjeme, zato so na današnjem shodu zbrani volilci radi kršenje tega zakona postopala prav tako proti škofu Ant. Bonaventuri, kakor proti vsakemu drugemu državljanu, ako se je pregrešil proti zakonu.

Resolucija je bila sprejeta soglasno.

Govorili so še gg. Vizjak, Lauter, Pustoslemšek, na kar je predsednik zaključil skoraj 2urni shod s pozivom, naj zapiše 13. junija vsak volilec na glasovnico jasno in razločno:

Dr. Vladimir Ravnihar, odvetnik v Ljubljani.

Politična kronika.

Cesarjevo zdravstveno stanje je popolnoma zadovoljivo. Cesar sicer opravlja vse svoje posle, vendar se bo moral pa odtegniti nekaterim repre-

zentacijskim dolžnostim. Kdaj zapusti Schönbrunn ter se preseli v vilo »Hermes« v Lainzu, še ni določeno.

V notranji situaciji, o kateri bo v najkrajšem času referiral cesarju baron Bienerth, se ne bo ničesar izpremenilo do konca volilne kampanije. Vlada je pripravana, da 13. junij še ne prinese nikakega pojasnila in da bo zdaj mnogo več ožjih volitev, nego jih je bilo pri prvih volitvah na podlagi splošne volilne pravice. Leta 1907. je bilo od 516 mandatov definitivno zasedenih 304 in za 212 mandatov je bilo treba ožje volitve. Sodi se, da najmanj polovica poslancev ne bo izvoljenih dne 13. junija.

Domobranski minister Georgi poda začetkom novega zasedanja osem vojaških osnov, od katerih so bile štiri že v ogrskem parlamentu predložene.

V finančnem ministrstvu izdelujejo davčno reformo. Toda elaborat, ki bo predložen poslanski zbornici, se ne bo mnogo razločeval od davčne reforme, katero je izdelal dr. Bilinski. Sedanji finančni minister dr. R. Meyer ni prinesel prav nobene nove misli.

Prestolonaslednik nadvojvoda Fran Ferdinand je v soboto sprejel avstrijskega ministrskega predsednika barona Bienertha in zunanjega ministra grofa Aehrenthala, v nedeljo pa ogrskega ministrskega predsednika grofa Khuen - Hedervarya, mornariškega poveljnika admirala grofa Montecuccolija in šefa generalnega štaba pl. Hetzendorfa. O vzrokih te avdijske še ni ničesar znana.

Bivši državni poslanec Daszynski je v soboto govoril na volilnem shodu proti poljskemu klubu. Govornik je najprej govoril o razmerah v poljskem klubu ter sporočil, da so ga vabili, naj stopi v poljski klub, češ, da poljski klub ni več stranka slahčičev, temveč demokratična zveza. Poljski klub ni več solidaren, kar sta bivša ministra Bilinski in Koritowski sama priznala. Tudi ta dva sta naglašala, da poljski klub zaradi notranjih preprirov ne more več izpolnjevati svojih nalog. Ali naj potem socijalni demokrat vstopijo v poljski klub, da bo potem pet namesto dosedanjih štirih strank. Če bi Daszynski stopil v poljski klub, tedaj bi ne smel svobodno govoriti in bi

LISTEK.

Skušnjave Tomaža Krmežljavčka.

Šaljiva povest; spisal L. Šepetavec. (Dalje.)

II.

Tomaž Krmežljavček je nestrpno čakal, da bi postal polnoleten. Sicer je vžival popolno svobodo, omejeno samo z ozirom na duhovnike in vžival pri svojem nominalnem očetu tako spoštovanje, da ga je Boltežar, kadar je bil pijan, celo onikal, vendar je komaj čakal, da bi postal štiriindvajset let star. To hrepenenje po polnoletnosti je bila posledica dolgega in resnega pogovora, ki ga je Tomaž imel z Boltežarjem že ko prvo leto, ko je začel službovati v katoliškem zavodu.

»Oče, zdaj je pa že čas, da enkrat izvem, kdo je pravzaprav moj oče.«

Tako je začel Tomaž tisti pomembni razgovor. Boltežar je bil sicer vedno nekoliko natrkan, ali na to vprašanje si je bil že pred leti pripravljen tako dober odgovor, da ga Tomaž ni spravil v zadrego.

»Pred bogom in pred ljudmi sem jaz tvoj oče,« je odgovoril Boltežar

»in dokler ne boš star štiriindvajset let, sem jaz po cerkvenih in cesarskih postavah zate odgovoren in imam nad teboj očetovsko oblast.«

Tomaža ta odgovor nikakor ni zadovoljil.

»Kadar ste pijani, pa zmerom pravite, da niste moj oče.«

»Kaj to! Kdaj je pa pijan človek še kaj pametnega povedal!«

»Nič se ne umikajte. Kolikrat ste že rekli, da imam dvaintrideset očetov.«

»Ne bodi siten, Tomaž,« se je razvnel Boltežar. »Župnik Bradavica so me pred velikim altarjem zapri-segli, da bom molčal dokler ne boš štiriindvajset let star. Če bi pa jaz prej umrl — pa pogledj v mojo skrinjo; tam boš dobil vsa pisanja in rečem ti, nekaj so vredna.«

Tomaž se je vsedel na Boltežarjevo vedno zaklenjeno skrinjo in se ježil na svojega nominalnega očeta in na župnika Bradavico. O stvari sami je bil že nekoliko bolje podučen, kakor je mislil Boltežar. Kadar ni bil z Natalijo skregan, je ta na njegovo željo Boltežarja in svojega lastnega očeta previdno izpraševala glede Tomaževe rodbinske skrivnosti. Od nje je Tomaž izvedel, da velja v Ameriki bivajoči župnik Štebalar za njegovega pravega očeta, da pa so tudi različni drugi duhovniki pošiljali njegovi materi pisma in denar.

Tomažu pa to ni zadostovalo. Ljubil je jasnost v vseh razmerah in zlasti se mu je mudilo, dobiti pisma, ki jih hrani njegov nominalni oče, zakaj domneval je, da bi se dala s temi pismi napraviti prav čedna kupčija.

»Kadar ste pijani, niste tako zapeti, ampak še tujim ljudem pripovedujete mojo skrivnost,« je zopet začel Tomaž.

»Kar kdo v pijanosti reče, nič ne velja,« se je odrezal Boltežar. »Če pa misliš, da v pijanosti ne znam molčati, pa takrat vprašuj in poslušaj.« Po tej izjavi je Boltežar Krmežljavček vzel svoj klobuk in je šel v kremo svojega prijatelja Luke Magarea, misleč, da mu bo Tomaž sledil in dal za pijačo.

Toda ta dan se Boltežarjeva spekulacija ni obnesla. Tomaž je bil preveč slabovoljen. Jezilo ga je, da mu Boltežar ne da pisem, dobljenih v zapuščini njegove matere in še bolj ga je jezilo, da mu je Natalija zopet enkrat postala nezvesta.

»Dober sem ji le takrat, če nima nobenega drugega,« se je ježil sam nad seboj. »Sam zlodej vedi, kako je to, da ima tako oblast nad menoj. Naj še tolikrat sklenem, da je več ne pogledam — pa mi le s prstom poni-ga in sem že spet pri njej. Punice imam kolikor jih hočem, a Natalije ne morem pozabiti. In nič mi ne do-

voli; še poljubiti se ne da rada. Ali pa pravi: vse ti dovolim, pa vsega ne.«

Kadar je bil Tomaž z Natalijo skregan, tedaj se je najraje tolažil pri gospe Ines Železnikovi, ki mu je vse dovolila, kar je želel, ki ni od njega ničesar drugega zahtevala, kakor malo ljubezni in mu to vračala s prav lepimi darili. Tomaž je pa gospo Ines tudi zaradi tega kultiviral, ker mu je vse povedala, kar je o dogodkih v katoliški stranki izvedela od svojega moža. Dobre informacije je znal Tomaž ceniti po zasluženju in jih s pridom izrabljati. Z njimi si je gradil svojo prihodnost zlasti odkar mu je tipkarica gospodična Filipina razodela še vse tiste skrivnosti katoliškega gospodarskega zavoda, ki jih Tomaž sam ni mogel izslediti.

Tudi na dan svojega pomembnega razgovora z Boltežarjem se je šel Tomaž popoldne tolažiti k gospe Ines, kajti nedelja je bila posvečena njej. Sprejela ga je z odprtimi rokami in ga potolažila tako, da je postal prav potreben nekaj čašice konjaka. Med tem, ko je šla gospa Ines po konjak, pa so se čuli na hodniku trdi koraki in zaslišal se je globoki in bobneči bas gospoda Antona Železnika.

Tomažu je zastala kri. Železnik je prišel dosti prej domov, kakor je bila sicer njegova navada in ni pri-

šel sam. Tomaž ni mogel iz sobe. Dogovorjeno je pa bilo že davno z gospo Ines, da se v slučaju presenečenja skrije v omaro, ki je bila nalašč zaradi tega slučaja popolnoma prazna in se je dala od znotraj zakleniti. Tomaž je imel toliko prisotnosti duha, da je vzel svoj klobuk in je skočil v omaro. Trenotek pozneje sta vstopila gospod Železnik in njegov spremljevalec.

»Sedite, prijatelj, sedite,« je dejal Železnik, »moja žena je najbrže v drugi sobi; dovolite, da jo pokličem.«

»Ali — prosim — zaradi mene ni treba milostive nadlegovati.«

Ko je Tomaž zaslišal ta glas, se je stresel; spoznal je glas svojega ravnatelja.

V tem je prišla gospa Ines s konjakom. Izvršno kapljico, namenjeno Tomažu, je srkal ravnatelj in emakal zadovoljno.

»Gospoda se imata gotovo v kupčijskih zadevah pogovoriti,« je menila gospa Ines in se plašno ozirala na omaro, v kateri je bil skrit Tomaž.

»Nečem motiti . . .«

Čez trenotek sta bila ravnatelj in Železnik sama. Pila sta konjak in se menila na dolgo in na široko o kupčijah, kako se spravi pokvarjena moka pri konsumih v denar in o provizijah. Tomaža je to močno zanimalo in poslušal je z veliko pozornostjo.

tudi ne smel staviti samostojnih predlogov. Če bo pa poljski klub sčasoma postal zveza, ki se bo faktično borila samo za poljsko - narodne zahteve, tedaj bodo morda tudi socialni demokrati pristopili poljskemu klubu. Dandanes je pa poljski klub čisto navadna vladna stranka.

Ruski zunanji minister Sazonov se je v soboto odpeljal v Baden - Baden, odkoder pojde v Pariz in London. Za nekaj časa pojde tudi v Švicco. Kakor poroča »Zeit«, se bo v Parizu posvetoval s francoskimi državljani.

Maroški sultan Muley Hafid se hoče odpovedati prestolu v korist svojemu bratu Muley El Zinu. Sultan je po nasvetu francoske vlade vpeljal take reforme, da se jih je sam zbal. Vso žlahtno velikega vezirja, ki je bila v najvišjih državnih službah, so odstranili. Več provinčnih guvernerjev, med temi tudi Rai-zuli, je bilo odstavljenih. General Moirier je zahteval, naj se zapre veliki vezir, toda Muley Hafid ni imel poguma. Sultan hoče kupiti v Tangerju hišo nekega Angleža. Muley El Zin je izjavil, da prevzame pogodbo alžirsko in vse zaveze zadnjih dveh sultanov.

V Mehiki je bil izdan dekret glede volitve novega predsednika. Vsaka država bo dne 1. oktobra izvolila 6 volilnih mož, ki bodo dne 15. oktobra izvolili predsednika.

Štajersko.

Zivinski sejmi na Sp. Štajerskem silno trpijo vsled znanih namestniških odločb. Ker se vrše sejmi velikokrat ravno ob meji političnih okrajev, a se sme gnati na nje živina samo iz enega političnega okraja, so seveda slabo obiskani, kar je v škodo kmetom in mesarjem. Letos ko bo veliko sena, bi bil prosti živinski promet prava dobrota za kmetovalce. V tej zadevi pa se je tudi pokazalo vse donkišotstvo naših klerikalcev. Komaj so izvedeli pred dobrim mesecem, da je namestnja sejmne zopet dovolila, so vpili, da so oni izposlovali odprtje sejmov. Ko so videli kmečki odpor proti določilom namestnje glede sejmov, so se seveda prenehali hvaliti s to svojo zaslugom, zato pa pozivajo sedaj podružnice štaj. kmet. družbe, naj bi vlagale pri - Slov. kmečki zvezi v Mariboru, ki je ni, prošnje za - odpravo sejmskih ovir. Tako hinavstvo in izrabljanje kmetov in Korošče politične svrhe! Naše kmetijske podružnice bodo sicer prošnje vložile, a pri - štajerski kmetijski družbi. Klerikalnim sleparjem naj ne gre nikdo na led.

Iz Maribora nam pišejo: Pišku gre po njegovi lastni krivdi slabo v njegovem volilnem okraju. Zato pozivajo mariborski klerikalni listi naenkrat - učiteljstvo, naj ono pomaga rešiti mandat tistemu Pišku, ki je eden izmed najstrastnejših sovražnikov učiteljstva. Le spomnimo se, s kakimi lažmi o učiteljstvu se je delalo 1. 1909, ko je kandidiral Pišek proti učitelju Brinarju! Sedaj ko pa duhovnost vidi, da za Piška malo opravi, pa pomagaj ti učiteljstvo delati klerikalcu Pišku, ki ni niti na enem shodu izjavil, da hoče kaj storiti tudi za napredne volilce v okraju, štajfazo! Klerikalci še ust niso odprli za učiteljstvo, ko se ga je spravilo pod Dreflakovo komando in mesto da bi ga pred Nemci čestili, še župniki v obmejnih krajih učitelje v Gradcu denuncirajo. Učiteljstvo bo pri volitvi storilo svojo narodno dolžnost, v boj se pa za svojega sovražnika Piška ne bode spuščalo.

Še nekaj zanimivosti iz preteklosti mariborskega nadsvetnika dr. Fraidla. Kakor že omenjeno, je dr. Fraidl, znani mariborski nadsvetnik, radi tega tako hitro napredoval in druge sposobnejše sodnike preskočil, ker je v pravem času presedlal na nemško stran, oziroma ker je imel tako dober nos, da je po odstopu barona dr. Pražaka kot justičnega ministra mahoma zavohal, odkod sapa piše. Če se ne motimo, je prišel leta 1898. kot predstojnik ptujskega sodišča zopet v Ptuj in tudi postal v Ptuj sodni svetnik. Značilno je, da se je pod njegovim načelovanjem pripetil prvi slučaj nepotizma, ki je gotovo bil na kvar pravosodju. Sodnik K. zaljubljen se je v hčer nemškega odvetnika in se tudi poročil z njo. To pa ni dalo povoda, da bi ta gospod K. hitro po poroki se preselil v drug kraj, kjer bi prišel manj v uradni stik s svojim tastom, nemškim odvetnikom. Ne vemo, ali je dr. Fraidl kot uradni vodja pozabil to sorodstvo, oziroma svaštvo predsedniku grofu Gleispachu v Gradcu javiti ali se pa kako tozadevno poročilo dr. Fraidla ni na višjem mestu primerno upoštevalo in upraveljalo. Faktum je, da je ta sodnik K. zet nemškega odvetnika v Ptuj tako dolgo v Ptuj nameščen ostal, dokler ni prišel čas avanziranja,

nja, t. j. dokler ni iz proste volje prošil za premeščenje na boljše in višje mesto. Če pa je slovenski prošilec prošil za premeščenje v Ptuj in če je tudi bil jako dobro kvalificiran, se mu je na pristojnem mestu reklo, da se njegova prošnja ne more in ne sme uvaževati, ker ima - čujte in strmite - v Ptuj brata trgovca, ki je znatni prisiljen semtertje kako stranko tožiti radi kupnine blaga. Ali ni to krasna argumentacija za odrinjevanje slovenskih uradnikov? Ta nepotizem v ptujski justici pa še tudi sedaj pod Pittreichom in Amsehlo ni izumrl. Sedanjí predstojnik sicer ni zet navedenega nemškega odvetnika, pač pa svak njegovega sina, ki je v očetovi pisarni koncipient. No, gospoda pl. Pittreich in Amseh! Ali ne vidita tega razmer in njih konsekvenc? Ali jih nočeta videti? Dajta jasen odgovor!

Iz Ptuja. Se en teden dni in vojaka bo končana! Kakor stoji stvar danes, je izvolitev dr. Ploja v ptujsko-ormožkem okraju zagotovljena. V najslabšem slučaju pride do ožje volitve. Bivšemu žrebčarju in današnjemu klerikalnemu kandidatu Brenčiču ne bo pač preostalo nič drugega, kakor da prime zopet za plug in se bavi nadalje s svojo žrebčarijo, kar mu bo gotovo več koristilo, kakor politika, na katero se razume Mihec, kakor zajec na boben. Seveda bodo duhovniki ta zadnji teden porabili vsa sredstva, da bi spravili svojega »ljubljenca« v državni zbor, toda ako ostanemo naši volilci trdni, kakor dosedaj, bo ves trud zastoj in Brenčič bo dne 13. t. m. padel, kakor je dolg in širok. Vse svoje somišljenike opozarjamo, da enkrat na izjavo dr. Ploja, da v slučaju izvolitve sprejme mandat, naj se torej nikar ne dajo begati od klerikalnih sleparjev, da dr. Ploj ne kandidira. Res je sicer, da dr. Ploj ne kandidira, pa kandidira ga ljudstvo, katero v ogromnem številu želi in hoče, da postane naš poslanec zopet dr. Ploj, ki ima za okraj velikanske zasluge in ki je edini vreden in zmogel vspešno zastopati nas v državnem zboru. Naše zaupnike pa se posebej opozarjamo na to, da pazijo na dan volitve, da ne bodo nasprotniki trkali našim volilem volilnih listov iz rok in jih izpolnjevali s svojim kandidatom, kakor se je to zgodilo v nekaterih krajih pri zadnjih volitvah. Volitev je tajna in nihče nima pravice od volilcev zahtevati vpogled volilnega lista. Vsak pošten in zaveden Slovenec, ki zapisal na volilni listek: Dr. Miroslav Ploj, senatni predsednik na Dunaju.

Iz Maribora. Kandidat združnih slovenskih strank je g. Jurij Stern, posestnik v Mariboru. Slovenski volilci, agitirajte za našega kandidata in pazite ter opozarjajte, da se zapiše ime kandidata pravilno na glasovnici, namreč »Stern« in ne »Sterne«.

Mariborski magistrat razpošilja po nam došlih poročilih glasovnice brez uradnega pečata. Ker so take glasovnice neveljavne, opozarjamo slovenske volilce, ki so dobili take neveljavne glasovnice, da zahtevajo na magistratu pravilne glasovnice. Vsa pojasnila daje volilni odbor v Narodnem domu.

Iz Maribora. Volilni shod za slovenske volilce mesta Maribor ter za slovenske volilce iz Studene, katerih kandidat je g. Ivan Rehek iz Celja, se vrši v soboto, dne 10. t. m. ob 8. zvečer v veliki dvorani Narodnega doma. Govori kandidat Rehek in drugi! Slovenski volilci, vsi na shod, da bo isti kompozant!

Iz Maribora. Komaj en teden se nas loči od Ciril-Metodove slavnosti. Priprave so že veidel dokončane. Treba je le še spretnih ženskih rok, da spopolnijo to, kar se raznim rokodelcem ni posrečilo. Notranje lice Narodnega doma se je popolnoma spremenilo in naredi na opazovalca že danes neki vzvišeni, svečani vtisk. Posameznih šotorov in oddelkov ne bomo opisovali, manjka nam prostora, opozarjamo le na različne narodne noše. Tudi gostje v nar. nošah dobrodošli! Torej na veselo svidenje v nedeljo, 11. junija!

Koroško.

Nevarno je skakati med vožnjo iz tramvaja. Narednikova soproga A. Budina v Celovcu je pozabila izstopiti na staciji iz tramvaja in se peljala naprej. Ko je opazila pomoto, je odprla ograjo in skočila iz voza, ki je bil že v precejšnjem diru. Skočila je nasprotno in padla tako nesrečno, da je obležala nezavestna na cesti. Dobila je več poškodb in pretreslo so se ji tudi možgani.

Otrok utonil v škafo. Berta Wurzer v Celovcu je prala pred svojim stanovanjem v škafo solato. Poleg nje se je igrala njena štiriletna čerka Justina. Ko je odšla mati v stanovanje, je šla malo k škafo in padla na glavo vanj. Mati jo je dobila že mrtvo.

Primorsko.

S špiritom se je očala 46letna služkinja Terezija Lončar v Trstu. Priliti je hotela v samovar špirta med tem ko je gorelo. Vnela se ji je steklenica in obleka, ter je dobila jako težke poškodbe, posebno po glavi. **Zavrtni umor.** V hiši skoro najbolj obljudene ceste Via Gaetano Bellini so našli mrtvo v njenem stanovanju gospo Mikuličevno. Imela je z ostrim tankim nožem prehodene prsi. O zločincih nimajo še nobene sledi.

Poskušaj samomor. Z nožem si je prerezal vrat 22letni uradnik Herman Fritsch v nekem tržaškem predmestju. On je uslužben pri tvrditi Gösl v Gradcu. Težko ranjenega so prepeljali v bolnico.

Požig iz maščevanja. V hlevu Antona Primožiča pri Trstu je začelo v soboto zvečer naenkrat močno goreti. Kljub takojšnji pomoči požarne brambe je celo poslopje pogorelo. O vzroku ognja ni nihče vedel. Okrog polnoči pa se je zglasil pri policiji prejšnji Primožičev sluga Franc Frančeskin in priznal, da je on zažgal iz maščevalnosti, ker je bil odpuščen iz službe.

Imenovanje. Poljedelski minister je imenoval višjega gozdarja J. Rustija v Gorici za gozdarskega svetnika.

Z ženo okoli sveta. V Trst je prišel v nedeljo Holandec van Hoeven. ki potuje s svojo ženo okoli sveta. On ne potuje kot običajno za stavo, marveč za holandski ilustrirani tednik »Paek me mee«, kateremu pošilja slike in potopise. Van Hoeven je prehodil pred 4 leti vso zapadno Evropo, Balkan in Egipt, v celnem 27.000 km. Sedaj se je napotil z ženo od Haga po Renu, šel na Bavarsko, Avstrijo, Štajersko, Koroško, Kranjsko in je sedaj v Trstu. Od tod gre na Laško, Grško, v Azijo, odtod v Ameriko in nazaj. Cela pot bo znašala približno 40.000 km. Stroški potovanja krije van Hoeven z predavanjem in prodajo razglednic. Njegova žena je Francozinja in tudi jako pogumna ženska. S sabo imata tudi velikega štiriletnega francoskega ovčarskega psa »Cotto«.

Nenavadna smrt. Kočijaža Iv. Tornija v Trstu je v nedeljo ponoči napadla omotica in v par trenutkih se je zgrudil mrtev na tla. Došli zdravnik je konstatiral smrt, katere vzrok se bode šele pri raztelesenju pokazal.

Samomor. Z očetovo kislino se je zastrupil in umrl 54letni delavec tvrdke J. Brunat v Trstu.

„Glavna“ pred sodiščem.

(Izpred porotnega sodišča.)

Pred porotnim sodiščem ljubljanskega se je danes začela obravnava zaradi poloma »Glavne posojilnice«.

Kakor znano, je lansko jesen nastala na svetovnem denarnem trgu velika kriza, ki je na vseh koncih in krajih povzročila silno pomanjkanje denarja. Različni zavodi te krize niso prenesli in so propadli. Med temi je bila tudi »Glavna posojilnica«, ki se je že več let borila z velikanskimi težavami. Če je pred krizo še mogla dobiti kaj denarja in spravljati pod streho menice, ji je to v dnevih krize postalo nemogoče. Obrnila se je za pomoč na nekatere večje zavode, ki so dali stanje »Glavne« preiskati, a videč, da je premnogo posojil neizterljivih, so pomoč odrekli. To se je razvedelo in s tem je bilo zadnje zaupanje do »Glavne« ubito.

»Glavna posojilnica« ni bila edini slovenski zavod, ki je hudo občutil denarno krizo. Klerikalna večina deželne zbornice kranjskega je neke klerikalne zavode rešila s tem, da je vzela deželni vseučiliški fond v znesku 750.000 K in z njim podprla tiste svoje naprave, ki so se majale. »Glavna« ni mogla nikjer najti pomoči in je propadla.

Vobče se mora pa reči, da so slovenski zavodi v dnevih velike denarne krize pokazali vprav čudovito življenjsko moč, kajti prestali so krizo brez težav.

»Glavna« je propadla. Dne 25. februarja so bili aretirani dr. Hudnik, Jošt in Rogl, ki se še sedaj nahajajo v preiskovalnem zaporu in sedaj se je začela pred porotnim sodiščem kazenska razprava, ki pokaže, koliko je kdo kriv na polomu »Glavne posojilnice«.

Državno pravdnštvo je podalo celih 31 ozkopisanih strani obsežno obtožnico, iz katere je posneti naslednje:

Toženi so:

1. Dr. Matija Hudnik, rojen dne 29. februarja 1860. na Dobrovi, oženjen, odvetnik v Ljubljani;
2. Leon Rogl, rojen dne 7. oktobra 1882. v Vipavi, samec, posojilnični uradnik v Ljubljani;
3. Fran Knifje, rojen dne 2. januarja 1878. v Planini (Štajersko), oženjen, knjigovodja v Ljubljani;

4. Fran Jošt, rojen 27. junija 1868. v Gotovljah, oženjen, uradnik »Zadružne zveze« (klerikalne) v Ljubljani;

5. Josip Maček, rojen dne 27. februarja 1864. v Velesovem, oženjen, posestnik in gostilničar v Ljubljani;

6. Josip Turk, rojen dne 10. aprila 1865. v Ljubljani, oženjen, veleposesnik in deželni poslanec v Ljubljani;

7. Josip Čad, rojen 30. oktobra 1846. v Dragomelju, vdovec, posestnik na Spod. Rožniku;

8. Anton Patrič, rojen dne 25. decembra 1847 na Bizelskem, vdovec, posestnik in lesni trgovec v Ljubljani.

Obtožen je bil tudi Fran Hren, posestnik in svetnik trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani, a obtožba proti njemu je ugasnila, ker je umrl.

Obtožba pravi:

1. Dr. Hudnik, Maček, Turk, Čad in Patrič kot člani upravnega sveta v konkurz prišle »Glavne posojilnice« in Rogl kot tajnik in blagajnik »Glavne posojilnice« ne morejo izkazati, da so samo nesreče brez njihove krivde, pripravile »Glavno posojilnico« v nezmožnost, svojim upnikom popolnoma ugoditi.

2. Dr. Matija Hudnik je tudi osebno prišel v nezmožnost, svojim upnikom popolnoma ugoditi ter se ne zamore izkazati, da so ga samo nesreče brez njegove krivde pripravile v to nezmožnost.

3. Dr. Hudnik kot načelnik, Rogl kot tajnik in blagajnik ter Knifje kot knjigovodja »Glavne posojilnice« so od leta 1906. naprej, ko jim je bila znana prezadolženost »Glavne posojilnice« in njena nezmožnost, poplačati dolgove, z zavajalnimi skušali podaljšati up, vsled česar naj bi upniki in zadružniki »Glavne posojilnice« trpeli 2000 K presegaajočo škodo.

4. Fran Jošt je od leta 1906. naprej, poznavajoč prezadolženost »Glavne posojilnice« in njeno nezmožnost poplačati dolgove, k hudo delstvu, označenem pod št. 3., priliko dajal, k njega izpeljanju premišljena sredstva pripravljal ter se poprej s storilcema dr. Hudnikom in Roglom zmenil zaradi deleža na koristi in dobičku, vsled česar naj bi trpeli upniki in zadružniki »Glavne posojilnice« nad 2000 K presegaajočo škodo.

5. a) Dr. Hudnik in Rogl sta dne 6. februarja 1909. od denarja, zaupnega jima po pravilih »Glavne posojilnice«, si prisvojila 3000 K;

b) Leo Rogl je poleg tega pred prilico tremi leti od Josipa Mačka v delno odplačilo »Glavni posojilnici« dolžnega zneska mu zaupano vsoto 200 K ter pred prilico sedmimi leti od Jakoba Zalaznika v svrhu naložitve mu zaupani znesek nad 200 K si prisvojil.

6. Fran Jošt je pod 5 a) označeno zločinstvo s pismi z dne 17. novembra 1908. in 24. novembra 1908. nalašč napeljeval.

Razlogi obtožnice.

V razlogih je rečeno, da se je konec leta 1910. začela širiti vest, da »Glavna posojilnica« slabo stoji in ne more več vračati naloženega denarja. Ponekod je bilo to že prej znano in so nekateri zavodi dvignili svoj denar pri »Glavni posojilnici«. Dne 19. ali 20. decembra 1910 je moral »Glavna posojilnica« ustaviti vsa vplačila. Na obnem zboru dne 8. januarja 1911 je prevladalo optimistično mnenje ter se je sklenilo likvidacijo. Končno pa je likvidacijski odbor prišel do prepričanja, da je mirna likvidacija nemogoča in je napovedal konkurz, ki je bil otvorjen dne 13. februarja 1911.

Stanje »Glavne«.

Če se vzame za podlago stan računov, kakor jih izkazujejo knjige same, znašala bi aktiva 4.285.737 K 77 vin., nasprotno pa pasiva 4 milijone 274.779 K 81 vin., preostajalo bi še aktiv 10.957 K 96 vin.

Glasom mnenja izvedencev - strokovnjakov v knjigovodstvu in združništvu, znašale so za časa likvidacije negotove in neizterljive terjatve 2.277.007 K 02 vin. Če se odbije ta vsota od zgoraj navedenih aktiv per 4.285.737 K 77 vin. ostane aktiv 2.008.730 K 75 vin. v primeri s pasivi per 4.274.779 K 81 vin., znašal bi torej primanjkljaj 2.266.049 K 06 vin.

Na sebi se razume, da ta primanjkljaj ne more biti popolnoma točen, kajti nekateri dolžniki imajo nepremakljivo premoženje in od uspeha vnovčenja tega premoženja je odvisno, koliko bo znašal končni primanjkljaj. Mogoče se bo znižal, mogoče se bo povišal.

Glavne terjatve.

Glavne terjatve - druge se bodo kasneje v drugi zvezi navedle - so terjatve zoper dr. Hudnika oziroma konsorcij Thal per 1 milijon 567.937 K 43 vin., zoper Megliča per 377.287 K 33 vin., zoper Pavšlerja 992.557 K 35 vin., zoper Lavrenčiča in Domicelj per 165.327 K 77 vin., zoper Andreja Mauerja per 153.000 kron.

Hudnikov dolg.

Izvedenci so na podlagi podatkov, ki so jim bili na razpologo, smatrali, da je od dr. Hudnikovega dolga s hranilnimi knjižicami, deleži in dunajskimi hišami krit znesek 538.963 kron 87 vin., tako da bi se dolg dr. Hudnika, oziroma konsorcija Thal znižal na 1.028.973 K 56 vin. Dr. Hudnik nasprotno trdi, da znaša primanjkljaj le 984.621 K 96 vin., pri čemer se je v obeh slučajih vpoštevalo, da pride kot ostanek vrednosti treh hiš, ki jih ima dr. Hudnik na Dunaju, v konkurzni sklad vsota 350.000 K. Izvedenci cenijo vrednost dunajskih hiš na 1.354.000 K. Na teh hišah pa je vključenih 1.300.000 K. Po tem znaša nepokriti dolg dr. Hudnika 1.334.621 K 96 vin.

Pavšlarjev dolg.

Tomaž Pavšlar, ki dolguje »Glavni posojilnici« 992.557 K 35 vin., je mnenja, da se bo dala ta terjatev popolnoma izterjati z ozirom na vodne sile, ki jih ima Pavšlar na Gorenjskem, in ki imajo baje vrednost nad en milijon kron. Mogoče je pač, da se bo dalo v bodočnosti iz teh vodnih sil dobiti milijon kron, a za sedaj nedostajajo predpogoji za to. Koncesija, katero je dobil Tomo Pavšlar samo na svojo osebo, je šele takozvana predkoncesija, Pavšlar ima šele koncesijo za porabo vodnih sil, ne pa koncesije za kako industrijsko podjetje, kateremu naj bi vodne sile služile. Nadalje so Pavšlarjeve pravice še sploh preporne in tečejo tozadevno pravde. Končno je pomisliti, da so te sile v popolnoma surovem stanju ter da je treba v njih izkoriščevanje velikih zgradb in stavb, katere bi stale na milijone kron. Če se slednjič še uvažuje, da mora kupec teh vodnih sil poplačati »Glavni posojilnici« Pavšlarjev dolg, znašajoč skoro milijon kron v gotovini, ter da poseduje potem še-le samo surove sile, nikakor pa še ne plodonosnega podjetja, če se pomisli, da se je Pavšlar že dlje časa zaman trudil, spraviti vodne sile v denar, potem se mora pač reči, da za sedaj te vodne sile nimajo tiste vrednosti, ki se jim pripisuje, na negotovo bodočnost pa se ni ozirati. Na Pavšlarjevih zemljiščih je vključena »Glavna posojilnica« na prvem mestu z zneskom 300.000 K, na drugem mestu pa je vključena »Ljudska posojilnica« z zneskom 150.000 K. Če se računa, da pride na tretjem mestu še znesek 200.000 K v pokritje, tedaj ostane z ozirom na navedene razmere še vedno okroglo 500.000 K primanjkljaja. Vprašanje je pa sploh, ali bo Tomaž Pavšlar še sam prišel v položaj, izkoriščati vodne sile.

Megličev dolg.

Megličev dolg znaša 377.287 K 33 vin. Meglič trdi, da je aktiven, češ, da je samo posestvo v Gradišču vredno 300.000 K. Preiskava pa je dognala čisto drug položaj. Meglič ima posestvo v Šiški, zemljišče v Gradišču in dve posestvi v radovljiskem okraju. Posestvo v Šiški, katero je prevzel od Maksa Lavrenčiča, je vredno približno 50 do 60.000 K. Obremenjeno je pa to posestvo z drugimi terjatvami na prvem in drugem stavku v znesku 50.000 K s pripadki. Jasno je torej, da to posestvo ne pride v poštev. Posestvi v radovljiskem okraju imata skupno vrednost 57.648 K, obremenjeni pa sta z drugimi terjatvami v znesku 22.000 kron, ostane torej za »Glavno posojilnico« 35.692 K. Posestvo v Gradišču pa je glasom mnenja izvedencev vredno 50.000 K, pa ne, kakor pretirava Meglič, 300.000 K. To posestvo je obremenjeno s terjatvami v znesku 8200 K s pripadki. Za »Glavno posojilnico« ostane torej skupno okroglo 77.000 K, ter je Megličev dolg torej nepokrit z zneskom 300 tisoč kron.

Dolg Lavrenčič & Domicelj.

Terjatve napram bivši tvrdki Lavrenčič & Domicelj v znesku 165.327 K 77 vin. je priznana neizterljiva.

Mauerjev dolg.

Terjatve zoper Andreja Mauer v znesku 153.000 K bode bržkone deloma izterljiva, ker ima Mauer na Štajerskem in Kranjskem različna posestva, vendar bo bržkone ostal precejšen del nepokrit.

Pasivnost.

Če se še vpošteva priznana neizterljive terjatve zoper Teodorja Fröhlicha (bivšega pivovarnarja na Vrhniki) v znesku 55.996 K 91 vin. in Janka Trauna v znesku 40.573 K 29 vin. in pa nekatere druge manjše terjatve, tedaj je jasno, da znaša primanjkljaj 2.000.000 do 2.500.000 K in da je dognana velikanska pasivnost, tudi če bi bil Pavšlar popolnoma aktiven. Krivo tega položaja je gospodarstvo dr. Hudnika in Leona Rogla, ki sta bila absolutna gospodarja v posojilnici, dajala samolastno ogromna posojila brez varnosti, zlasti pa je dr. Hudnik sam sprejemal na račun graščine Thal naravnost velikanse vsote, ne da bi vinar na graščini zavaroval. Dr. Hudnik se sklicuje na nesrečo, katero je

imel pri grajščini Thal, a v smislu zakona se sme vpoštovati le take nesreče, katere nastopijo brez vsake krivde obdolženec, nesreče, katerim se obdolženec ne more izogniti. Kdor se pa spusti v spekulacijo, ne more govoriti o nesreči, če se spekulacija slabo obnese. Kriva poloma »Glavne posojilnice« je pa tudi velika nemarnost in brezbržnost ostalih udov načelstva in nadzorništva, kateri nikakor niso izpolnjevali v zakonu in v statutih jim naloženih dolžnosti. Gospodarstvo se ni nadzorovalo, računi in bilance so se mehanično in takorekoč slepo odobraval v podpisoval in o istinitosti navedb pri sejah se ni nihče prepiral. Ko bi bili člani nadzorstva in načelstva izpolnjevali svoje dolžnosti, nikoli ne bi prišlo tako daleč.

Veršček lombard.

Glavna posojilnica je bila že l. 1905. pasivna, otvorila sta jo l. 1899. dr. Hudnik in rajni lastnik banke Makso Veršček. Veršček je že dne 22. decembra 1899. umrl. Po njegovi smrti se je izkazal pri »Glavni posojilnici« primanjkljaj 31.365 K 20 v. Na kak način je nastal ta primanjkljaj, se ni dalo pojasniti. — Ta primanjkljaj se je vodil v knjigah pod računom »lombard«, ker je baje Veršček si izposodil v »Glavni posojilnici« večje vsote denarja in zastavil vrednostne papirje, kateri pa se potem niso našli v posesti »Glavne posojilnice«, ker jih je Veršček baje odstranil. Cela zadeva je sploh zagonetna. Ta dolg na konto lombard je prevzel dr. Hudnik, sopolpisal je zadolžnico tudi Putrich. Ta dolg je znan dne 31. decembra šel 4065 K 20 v. Dr. Hudnik ga ni odplačeval v gotovini, temveč na ta način, da je plačal, katera mu je šla kot načelniku, prepuštil »Glavni posojilnici«. V začetku je imel mesečno nagrado 300, potem 400, potem 500 K in od 1. januarja 1910 600 K. Vrh tega je bil že leta 1905. dolg trdke Lavrenčič & Domicelj per 124.021 K 05 v. neizterljiv, istotako dolg Janka Travnica per okroglo 30.000 K in dolg v konkurzi prislega Fröhlicha. Jasno je torej, da je bila »Glavna posojilnica« že od leta 1905. pasivna in bi moral dr. Hudnik napovedati konkurz. Tega pa ni hotel storiti in da pokrije primanjkljaj, je sklenil, spustiti se v spekulacijo.

Mauer in Lavrenčič.

Najel si je kot družabnika Andreja Mauerja in Alojzija Lavrenčiča, solastnika trdke Lavrenčič in Domicelj. Dr. Hudnik je upal, da bo Alojzij Lavrenčič od dobička in plače, katero bode dobival kot upravnika, grajščine Thal, poplačal dolg trdke napram »Glavni posojilnici«. Da je dr. Hudnik stopil v družbo z Alojzijem Lavrenčičem ter mu prepuštil upravo grajščine Thal, je tembolj čudno, ker je Lavrenčič kot lastnik trdke popolnoma ponesrečil in ker je umel, kakor pravi dr. Hudnik, nesrečno roko. Od mesečne plače 2000 kron, katero je Alojzij Lavrenčič dobival kot upravnika grajščine Thal, ni niti vinarja vrnil »Glavni posojilnici«.

Grajščina Thal.

Dr. Hudnik, Mauer in Lavrenčič so torej sklenili družbo v svrhu nakupa grajščine Thal. Ta družba je dne 4. maja 1905 kupila od grofov Walterkirchen grajščino Thal za en milijon 60 tisoč kron. Znesek 160.000 K je bilo koj plačati. Mauer je na račun 100.000 K prepustil prodajalcem hišo na Dunaju; znesek 140.000 K je bilo izplačati tekom treh mesecev, ostanek 660.000 K pa v treh obrokih po 200.000 K in 60.000 K do 4. aprila 1909. Zgoraj navedeni znesek 160.000 kron si je dr. Hudnik samolastno izposodil v »Glavni posojilnici«, to posojilo je načelstvo naknadno odobrilo. Glede tega, kakor glede drugih, pozneje iz »Glavne« vzetih in naknadno odobrenih posojil se ne more govoriti o kakem kaznivem dejanju. Na ta način je konzorcij Thal do konca 1905. postal »Glavni« dolžan 467.801 K 66 v. Če se pri tem vpošteva, da je bila »Glavna« že itak z ogromno vsoto pasivna in da je dr. Hudnik do konca leta 1905 izdal čez 400.000 K, ne da bi ta znesek pri grajščini Thal zavaroval, tedaj je umevno, da je prišla »Glavna« v velike stiske. Pričakovani dohodki grajščine so izostali, kajti gospodarilo se je z velikimi izgubami, kar je umevno, če se pomisli, da Alojzij Lavrenčič o gospodarstvu ni imel pojma. Le mimogrede bode omenjeno, da je konzorcij nabavil dve žagi, ki sta stali 130.000 K, dasi bi bila zadostovala ena žaga. Žagi sta se končno morali prodati za najnižjo ceno. Les se je žagal po napačnih merah, tako da ga ni bilo prodati.

Terjativne »Glavne posojilnice« napram trdki Lavrenčič in Domicelj, napram Fröhlichu, napram Traunu niso bile izterljive; drugi dolžniki se tudi niso smeli terjati, kajti v tem slučaju bi bil prišel položaj »Glavne posojilnice« na dan. Dr. Hudnik pa, kateremu je šlo za njegovo čast in reputacijo, obupnega po-

lozaja nikakor ni hotel pripoznati, temveč je sklenil, položaj kolikor mogoče prikriti in si podaljšati kredit. Bilo je torej preskrbeti denarja za vzdrževanje prometa posojilnice sploh, zlasti pa grajščino Thal, ki je požrla ogromno mnogo denarja.

Jošt.

V tej stiski se je obrnil dr. Hudnik na revizorja Franca Jošta pri »Zadružni zvezi« v Celju. Jošt, rojen v Gotovljah na Štajerskem, je dospel do 5. gimnazije ter v tem razredu padel v matematiki. Ko je došluzil pri vojakih, vstopil je v pisarno dr. Serneca v Celju, kasneje pa kot knjigovodja pri Južnoštajerski hranilnici v Celju, končno je služboval pri posojilnici v Celju. Ko se je l. 1898. osnovala Zveza v Celju, je postal Jošt tajnik in revizor te Zveze in ko se je iz te Zveze izcimila leta 1905. »Zadružna zveza« v Celju, je postal Jošt ravatelj in hkratu tudi ud upravnega sveta. Predsednik »Zadružne zveze« do konca l. 1910 je bil inž. Mihael Vošnjak v Gorici, podpredsednik pa odvetnik dr. Josip Vrečko v Celju. Preiskava je dognala, da je bil Jošt takorekoč vsega močnejši, neomejeni gospodar »Zadružne zveze«. Člani upravnega sveta so mu vse prepuščali, ker so imeli brezmejno zaupanje v njega. Vsled tega je Jošt delal kar je hotel, kajti nihče ga ni nadzoroval in čeravno so knjige Zveze stale članom upravnega sveta in nadzorstva na razpolago, se vendar ni očitno nihče prepiral, so-li navedbe Joštove v sejah glede dovoljenih kreditov resnične, so-li tudi vknjižbe pravilne in sploh knjigovodstvo v redu. Posledica tega pa je bila, da sploh nihče do konca leta 1910 ni vedel, koliko je »Zadružna zveza« »Glavni posojilnici« dala. Jošt je očitno potreboval veliko denarja. Njegova plača letnih 4800 K, h koji je prišla navadno še nagrada 2400 K mu ni zadostovala, dasi še višjeizobraženi uradnik nima tolike plače. Dr. Hudnik mu je nudil priliko, zaslužiti si na lahki način precej denarja v obliki takozvanih provizij in te priliko se je Jošt takoj oprijel. Velezanimiva je v tem oziru korespondenca med dr. Hudnikom in Joštom, katera se je pri priliki hišne preiskave pri dr. Hudniku dobila. V pismu z dne 24. januarja 1906. se Jošt stinja s stavljenim mu predlogom, ter nima nič proti temu, da se mu namenjena provizija pošlje v dveh obrokih, dasi bi se mu neizmerno ustreglo, ako bi se mu poslal ves zaželeni znesek. Prosi pa, da se mu za sedaj pošlje vsaj znesek 7000 kron in sicer na naslov žene Minke Joštove. Hkrati naznanja dr. Hudniku, da je »Glavni« že nakazal 80.000 kron, obljubuje nadaljne denarne pošiljke ter končno, da se bo pri posojilnici v Skofji Loki potrudil, da obdrži zvezo z »Glavno«. V pismu z dne 26. januarja 1906. poroča Jošt o nakazilu zneska 70.000 K, v pismu z dne 22. marca 1906 pa prosi, da se mu za 1. maj obljubljena nagrada 3000 K že sedaj pošlje, ker jo nujno potrebuje. V pismu z dne 11. aprila 1906. potrjuje imenom svoje žene sprejem 3000 K. Na ta način je Jošt nakazal »Glavni posojilnici« do konca l. 1906. na tekoči račun 340.000 K, obresti 13.872 K 16 v, na vlogah pa z obrestmi vred 65.953 K 32 v, tedaj skupno 419.825 K 48 v in sicer brez vsake varnosti. Za te usluge je dobil leta 1906 — 10.000 K provizije. Od Zveze v Celju »Glavni posojilnici« nakazani zneski pa daleko niso zadostovali, kajti denar se ni le potreboval za grajščino Thal, temveč je bilo treba vzdržati promet »Glavne posojilnice« sploh. Nekateri dosednji dolžniki so potrebovali daljnih posojil. Zlasti pride tu v poštev Tomo Pavšlar. Ta je bil takorekoč nakazan na denar »Glavne posojilnice«, kajti ko bi mu bila »Glavna« odrekla kredit, bi bil moral Pavšlar ustaviti plačila. To pa bi imelo posledico, da bi tudi položaj »Glavne« prišel na dan, kar se je moralo na vsak način preprečiti. Pavšlar pa je potreboval veliko denarja, kar dokazuje dejstvo, da se je njegov račun zvišal od leta 1905. do konca l. 1906. na 628.810 K 35 v. Da se vzdržuje tedaj »Glavna posojilnica«, moralo se je preskrbeti za več denarja. Jošt je kot revizor »Zadružne zveze«, pri kateri je bila večina štajerskih posojilnic včlanjena in kot štajerski rojak živil veliko avtoriteto in ugled. Jošt je izrabil svojo avtoriteto, da preskrbi »Glavni posojilnici« denar in je s tem kruto žalil svoje dolžnosti kot revizor.

Obtožnica navaja potem obširno, kako je Jošt vplival na posamezne posojilnice, da so svoj denar naložile pri »Glavni« in kako je Rogl potem okrožnic in pisem vabil različne denarne zavode, naj denar naložijo pri »Glavni«. Vsak vložen denar je pa bil takorekoč v naprej izgubljen. Vsled takih pisem je Rajko Marrenčič iz Kranja novembra pred polomom vložil pri »Glavni« 20.000 K, vsled bobneče reklame pa je dr. Bramen v Ptuj poslal »Glavni« dve vložni knjižici »Ljudske posojilnice«

in »Glavna« je ta denar dvignila, dasi je že naslednji dan ustavila plačila.

Delež.

Deležni kapital »Glavne« znaša 16.430 K. Od teh deležev posedujejo dr. Hudnik za 3680 K, Tomo Pavšlar za 3200 K, Predovič za 2000 K, skupaj za 7880 K, torej polovico vseh deležev. Elija Predovič, ki je bil dolžan 80.382 K, je svoj dolg že poplačal, ravno tako tudi Josip Turk.

Posojila.

Koncem l. 1909. so od posojil v znesku 3.346.797 K 32 v imeli dr. Hudnik (Thal) Tomo Pavšlar, Lavrenčič & Domicelj, Karel Meglič, Andrej Mauer, Elija Predovič, Josip Turk, Teodor Fröhlich, Janko Traun in Maks Lavrenčič, torej 11 dolžnikov, izposojenih 3.242.700 K 19 v do čim odpade ostanek 604.097 K 13 v na 270 drugih dolžnikov.

Poznavalci položaja »Glavne posojilnice«.

Že od leta 1906. so dr. Hudnik, Rogl in Knific poznali položaj in vedeli, da gre nadaljnje poslovanje »Glavne« samo na škodo vložnikov in zadružnikov. Vkljub temu se je poslovanje vzdrževalo z vsakovrstnimi sredstvi. Rogl, ki je bil tajnik in blagajnik, oziroma vodja pisarne, je moral vse vedeti. On je bil nesrečni svetovalec dr. Hudnika. Knific se ne more zagovarjati z dejstvom, da je bil le podrejen uradnik ter je moral storiti, kar se mu je ukazalo. Jošt zatrjuje svojo popolno nedolžnost, češ, da mu položaj »Glavne« ni bil nikoli znan. Ta zagovor pa ne more veljati. Ze iz prvotne ponudbe dr. Hudnika in iz poznejših dejstev, iz vednih demarnih stisk, v katerih se je »Glavna« nahajala, je kot revizor moral spoznati položaj ter ga je tudi spoznal. Da je Jošt položaj dobro poznal, sledi iz pisma z dne 19. maja 1907., v katerem piše dr. Hudniku: Menda sem Vam že poročal, da sem bil na Koroškem zastopnik. Tu pa vladat tudi taka suša, da je joj in z največjo težavo vzdržujem centralo kakor tudi nekatere druge zavode, da pri Vas nič ne dvigajo. Prosim dajte si pomagati do septembra z menicami kakor morete. Vsakako pojdem v drugi polovici junija zopet na Koroško in skušam doseči, da Vam vsaj deloma pomorem. Za sedaj pa je kakor rečeno glavna skrb, da pustimo pri miru domače položbe pri Vas in od zavodov, ki ste jih dobili z mojim posredovanjem. Da je Jošt položaj »Glavne posojilnice« poznal, sledi iz dejstva, da je l. 1906. in poslednja leta napram različnim osebam se izustil, da »Glavna« ni varna, da preveč spekulira in da je bolje dvigniti pri »Glavni« naloženi denar. Očitno je Jošt resnično le takrat govoril, če je imel dovolj denarja in ni potreboval nikake provizije. Jošt je »Glavno posojilnico« revidiral leta 1901, 1906 in 1908 brzokone tudi leta 1904. Zalibog pa njegovega zapisnika in poročila ni najti. Kot revizor je moral Jošt položaj spoznati. Njegova dolžnost je bila položaj obelodaniti in vse potrebno ukreniti. Mesto tega je pa grajal le nekatere brezpomembne napake, mimogrede omenil, da dovoljuje »Glavna« preveč osebnih kreditov, ki so pa po zahtitvi Roglovi varni ter končno pohvalil upravni svet in uradništvo radi uspešnega delovanja. Kako je vedel Jošt vse prikriti, kaže sledeče dejstvo: Dasi že iz zgol gospodarskih ozirov ni dopustno pri enem in istem zavodu imati denar v tekočem računu in kot naložbe, je Jošt glede »Glavne« vodil pri Zvezi v Celju dva računa, kar je upravni svet »Zadružne zveze v Celju« šele koncem l. 1910. zvedel. Na ta način niso člani upravnega sveta in nadzorništva nikoli izvedeli, koliko v resnici znaša dolg »Glavne posojilnice« pri »Zadružni zvezi«. Skoro do konca 1910 so vsi mislili, da znaša dolg le okroglo 150.000 K, pa je bilo razočaranje velikansko, ko se je izvedelo, da znaša nad 250.000 K. Jošt je dobil sledeče provizije: 6. februarja 1906 — 7000 K. — 10. aprila 1906 3000 K. — 25. aprila 1907 5000 K. — 9. januarja 1908 300 K. — Vse te provizije je dobil od zneskov, katere si je dr. Hudnik izposodil za grajščino Thal in s katerim je torej dr. Hudnik smel razpolagati. Nadalje je dobil Jošt 900 K provizije v zneskih po 500, 300 in 100 K tekom let 1909, in 1910. od »Glavne«. Zanimivo je, da je Rogl glede zneska 500 K v knjigah zabeležbo »provizija Jošt« dal naknadno izbrisati ter zapisati »provizija Sakser«. Dne 6. februarja 1909 je Jošt zopet dobil 300 K. Ta znesek pa se ni vknjižil kot provizija, temveč se je s tem obremenil tekoči račun Pavšlarja iz česar izvaja obtožnica, da sta z dr. Hudnikom ponevtrila ta znesek. Jošt je dr. Hudnika v to manipulacijo pisмено zapeljal. Tozadevno pismo z dne 17. novembra 1908 je velepomembno za presojo Joštovega značaja. »Obljubili ste mi,« tako piše Jošt, »mi pripomočilo do denarja, ki ga sedaj tembolj rabim, vsaj na drug način, če ne dru-

gače vsaj v obliki brezobrestnega posojila proti temu, da mi vsaj počasi isto odpisujete. Prosim Vas, dovolite mi vsaj to, ter mi pošljite, oziroma pustite nakazati 5000 K v teku par let Vam potem ne bode težko mi istega odpisati, za kar se hočem potruditi, da bode kak vzrok imeli... Obenem Vas prosim prav vljudno, smatrajte moje pismo zaupnim, ker pač nečem, da to vedo nepoklicani, kajti ako bi hotel iskati rednega posojila, ga dobim na svojo pošteno brado kolikor hočem v domači deželi. Ker Jošt ni dobil takoj denarja, je že 27. novembra zopet urgiral izpolnjenje svoje želje v precej ostri obliki. Ker pa je bila blagajna »Glavne posojilnice« do skrajnosti prazna, dr. Hudnik Joštovi želji ni zamogel takoj ustreči. Stvar se je zavlekla do februarja 1909 ter je poslal Rogl sporazumno z dr. Hudnikom Joštu 3000 K, 5000 K očitno ni bilo na razpolago. Značilno je priznanje, da Jošt ni šlo za redno posojilo, torej za tako, katero bi moral vrniti, marveč za prisvojitve tuje denarja. Denar je pa rabil za nakup delnic pivovarne v Laškem trgu.

Priče.

Obtožnica predlaga, da se zasliši 56 prič, izpovedbe 50 daljnih prič pa se bodo pri razpravi prečitale.

Napredno politično in gospodarsko društvo za poljanski okraj

priredi

v sredo, 7. junija t. l. ob 8. zvečer

Volilni sestanek

v gostilni g. Turka v Streliški ulici.

Na sestanku se bo predstavil naš državnozborski kandidat gospod

dr. Vladimir Ravnihar
odvetnik v Ljubljani.

Somišljeniki, vsi na sestanek!

Dnevne vesti.

+ Klerikalna demonstracija v Ljubljani. Dne 13. junija bo državnozborska volitev. Naravno je, da bo tiste dni volilna mrzlina najhujša. In ravno tiste dni, ravno v času splošnega razburjenja, ravno v dnevih, ko strasti najlaglje prekipi, pa hočejo klerikaleci v Ljubljani prirediti demonstracijo. Tisto slavje šentpetrskega prosvetnega društva, združeno z javnim obhodom po enem delu mesta, ni nič drugega, kakor demonstracija. »Spreved obeta biti lepa manifestacija za katoliško misel,« piše »Slovenec« in mislimo, da je s tem dovolj povedano. V nedeljo pred zadnjo deželnozborsko volitvijo je imel dr. Krek svoj znani razbojniški govor, ki bi bil lahko provzročil nedogledne posledice, da ni bil »Slovenec« konfisciran; v nedeljo pred državnozborsko volitvijo pa hočejo klerikaleci prav nalašč določiti svojo manifestacijo za nedeljo pred volitvijo. Če bi klerikaleci ne imeli političnih, agitatoričnih in demonstrativnih namenov, bi bili svoje slavje priredili po volitvi, ali pa o binkoštnih praznikih, kajti nedelja, dne 11. junija, ko bo zaradi volitve največja agitacija, je najmanj pripravna za take priredbe. Klerikaleci pa so izbrali nalašč to nedeljo, ker hočejo ravno s svojo priredbo vplivati na volitev. Najbrže imajo pa še druge temne namene, saj ni slučaj, da kličejo na to slavje z dežele ravno tiste ljudi, s katerimi hoče dr. Krek ljubljansko prebivalstvo pognati v one luknje, v katerih sicer prebivajo psi. Ko bi imeli v Ljubljani vlado, ki se zaveda svojih dolžnosti, uvidno in preudarno vlado, bi seveda lahko računali na to, da bo v javnem interesu izposlovala preložitve nameravane demonstracije za čas po volitvi, a žal, da naša vlada le gleda, kako bi klerikalecem ustregla, za drugo se pa nič ne zmeni. Ne moremo torej drugega storiti, kakor da prosimo svoje somišljenike, naj ignorirajo klerikalno demonstracijo. Saj klerikaleci ne čujejo drugega, kakor da bi mogli Ljubljano zopet sramotiti in upiti o mulariji in naše ljudi pehati v nesrečo, klerikalni pokrovitelji pa bi radi zopet delili zapore. Naj občinstvo ne pozabi, da pride liberalec v zapor, če le »Živio« zaupje, klerikalec pa (dr. Krek, dr. Zajec itd.) pa sme nekaznovan uganjati celo hudo delstvo.

+ Volilni sestanek pri Boltetu. V soboto zvečer se je na obširnem vrtu gosp. Bolteta na Rimski cesti zbralo lepo število naprednih volilcev, da se jim predstavi narodno - napredni kandidat za državnozborske volitve gosp. dr. Vladimir Ravnihar. Sestanek, ki ga je sklicalo politično in izobraževalno društvo za dvorski

okraj, je otvoril gosp. Rasto Pustoslavšek, ki je po kratkih uvodnih besedah pozdravil navzočega g. kandidata. — Gosp. dr. Ravnihar, burno pozdravljen, si je razvijanje programa pridržal za veliki shod, ki bo v četrtek, dne 8. junija, in omenjal, da je že doslej kulturno deloval na Kranjskem in Štajerskem, da pa hoče, če bo izvoljen, vse svoje moči zastaviti tudi na političnem polju. Da bo v Ljubljani izvoljen napreden poslanec, je potrebno zaradi kontrole, ki naj jo izvršuje nad klerikaleci in jim gleda na prste. Če zanesemo med ljudstvo prosveto, kulturo, ho tudi v doslej popolnoma klerikalnih krajih bolje. Ako bi se glasovi ne šteli, nego tehtali, pa bi se videlo, da je vsa inteligenca v naših vrstah. Nato je v zaključnem govoru g. urednik Pustoslavšek priporočal agitacijo od hiše do hiše in vabil na obilno udeležbo na velikem shodu v četrtek, dne 8. junija v »Mestnem domu«, kjer bo naš kandidat razvil svoj program.

+ Razlika med liberalnim in klerikalnim gospodarstvom. Dr. Susteršič se dobro zaveda, da o svojem »delovanju« v drž. zboru ne sme med volilnim bojem nič govoriti, ker tudi omejeni ljudje že vedo, da ni nič storil in da za svoje volilce tudi ni nikoli delal marveč se vedno samo pahal, da bi postal minister. Da bi odvrnil pozornost od svojega državnozborskega »dela« pa govori o gospodarstvu klerikalcev v deželi. Pa tudi s tem ne žanje pohvale. Že najnevednejši kmetič ve, da je klerikalno gospodarstvo v deželi tako slabo, da slabše ne more biti. V avstrijskem cesarstvu je ni kronovine, ki bi imela tako slabo deželno gospodarstvo, kakor je ima Kranjska dežela, odkar je v klerikalnih rokih. Zadolžili so deželo tako, da že več ne more dihati, denar razmetavajo na vse načine, neštete vsote porabljajo za strankarske namene in nastavlajo po nepotrebnem uradnike samo da jih preskrbe, ker so njihovi pristaši. Liberalci so z deželnim denarjem tako vestno, skrbno in previdno gospodarili, da je to gospodarstvo še klerikalni deželni glavar Detela javno v deželnem zboru hvalil kot vzorno, klerikaleci pa gospodarijo tako, da jih bodo še naši vnuki kleli. To je razloček med liberalnim in med klerikalnim gospodarstvom.

+ Susteršič v cerkvi. Tisti dr. Susteršič, ki je na shodu v Vodnatu proglasil za načelo svoje stranke, da je vseeno, ako kdo zahaja v cerkev, samo ako voli s klerikalno stranko, je postal sedaj pred volitvami silno pobožen. Sedaj obiskuje cerkve ne samo ob nedeljah in zapovedanih praznikih, marveč tudi ob delavnikih. Tako je v soboto primahal tudi v frančiškansko cerkev. Korakal je ponesno, očitno z namenom, da bi ga vsakdo videl in opazil, po vsi cerkvi ter se ustavljal šele pred presbiterijem. Seveda je vzbudil splošno pozornost med verniki, ki so se nahajali v cerkvi, a vsakomur je prišla na misel tista zgodba iz sv. pisma o farizeju in o ubogem colnarju. Da, da, dr. Iv. Susteršič, vera je stvar notranjih srčnih čutil, ne pa stvar zunanosti in boga dopadljiv je colnar, ki stoji ob vratih in opravlja bogu vdan svojo pobožnost, ne pa oholi farizej, ki se plazi na kolnih pred najsvetejšim ter se trka na prsi, da bi ga videli ljudje.

+ Stranka ljudskih sleparjev. Klerikaleci skrbje z veliko vnemo, da se jih čimbolj prime imenovanje »stranka ljudskih sleparjev«. Vsak dan dokažejo nanovo, kako zaslužijo to ime. V soboto je nesramno glasilo ljubljanskega škofa prineslo celo stran izvlečkov iz različnih govorov, s katerimi hujska dr. Susteršič kmet-sko ljudstvo. Vsaka beseda v teh govorih je laž in sleparstvo. Susteršič pravi, da bi liberalci radi izgnali vero iz šole in celo križ iz bolnišnice. Celih 10 let so imeli liberalci moč v deželi — ali so v teh letih morda le najmanjšo stvar storili proti veri in proti cerkvi? Niti najmanjše ne! V letih gospodstva so liberalci dokazali z dejanji, kako stališče zavzemajo proti veri in proti cerkvi — a sedaj pride kak Susteršič in pravi, da hočejo liberalci izgnati vero iz šole in križ iz bolnišnice. Ali ne zasluži taka stranka, ki se bori s takimi lažmi, imenovanja: stranka ljudskih sleparjev?

+ Volilno gibanje v ljubljanski okolici. V binkoštnih praznikih je govorila grosupeljska in škofeljska okolica, in sicer tako glasno, da bo to še dolgo brnelo po glavi dosednjega državnega poslanca ljubljanske okolice. V nedeljo popoldne je bil shod pri gosp. Rusu v Grosuplju. Zbralo se je iz Grosupljeja in okolice okoli dvesto kmetov - volilcev. Predsedoval je gosp. Ivan Rus, ki je predstavil navzočega kandidata gospoda Jofeja Tribuza. Ta je v jedrnatih besedah pojasnil dosedanje delovanje klerikalnih državnih poslancev, posebno pa delovanje dosednjega zastopnika ljubljanske okolice dr. Ivana Susteršiča. Razvil je pa tudi obenem svoj program, po katerem

se hoče predvsem za slučaj, če bo izvoljen, potegovati za interese svojih volilcev. Navzoči kmeti so z velikanskim odobravanjem sprejeli kandidaturu gosp. Tribuča. Ko je dal predsednik na glasovanje tudi kandidaturu dr. Šusteršiča, se ni vzdignila niti ena roka. Ravnotako lep je bil šod včeraj popoldne na Škofljiči pri g. Ogorelcu. Navzile velikemu navlilu se je zbralo v salonu gosp. Ogorelca okoli sto kmetov - volilcev. Predsedoval je gosp. Ogorelec, ki je v svojem pozdravnem govoru opisal dosedanje pogubno politiko. Kandidatura gosp. Tribuča je bila tudi tu soglasno in z velikim navdušenjem sprejeta. Šmarski dekan je sicer na binkoštni ponedeljek grmel raz prižnec ter obljubil, da pride sam v Škofljičo na šod, vendar pa ni imel poguma. Ta dva lepo uspeša shoda jasno dokazujeta, da se dani tudi v ljubljanski okolici, katero je smatral dr. Šusteršič za najbolj neumno. Če bo vsak naš somišljenik storil svojo dolžnost, tedaj bo dr. Šusteršiča enkrat za vselej minilo veselje, kandidirati v ljubljanski okolici.

— Odgovor poslanca Biankinija »Slovenec«. Zadrski »Narodni List«, glasilo poslanca Biankinija, piše: »Iz »Slovenca« smo razvideli, da se graški list »Grazer Tagblatt« v uvodnem članku bavi s poslancem Biankinijem in ga hvali. Ker je »Tagblatt« vsemensko glasilo, zaključuje »Slovenec«, da je poslanec Biankinij izdal hrvaško državno pravo! Ta je pa lepa! Ako je »Grazer Tagblatt« pohvalil poslanca Biankinija, je to storil z ono objektivnostjo, ki mu služi na čast in ki je običajna v dostojni družbi, zato pa tudi take objektivnosti ni najti pri »Slovencu« in pri sličnih listih. A glede hrvaškega državnega prava opozarjamo »Slovenec« na dolgoletno parlamentarno delovanje poslanca Biankinija, zlasti pa na ono iz leta 1907., ko so tisti, ki se zbirajo okrog »Slovenca«, v resnici izdali hrvaško državno pravo s tem, da so glasovali na zahtevanje vlade za obnovo nesrečne nagodbe z Ogrsko kljub protestom poslanca Biankinija in njegovih tovarišev iz Dalmacije in Istre.«

— Škof proti volilni svobodi. Škofu Anton Bonaventuri niso dale mirno spati lovoričke, ki si jih je pridobil zaderski nadšof s suspensijo poslanca Biankinija, za to je poslal v soboto v pokojnemu župniku Antonu Berecu v Ljubljani, to-le pismo:

Št. 2327. Velečastitemu g. Antonu Berecu, duhovniku in pokojniku v Ljubljani. Radi Vaših agitacij v korist stranke, ki je nasprotna krščanstvu in veri sploh, vam prepovem sveto mašo od 4. do 18. junija t. l.

Prepovem vam pa od sedaj za naprej vsako ustmeno ali pismeno agitacijo v korist imenovane stranke — sub poena suspensionis perpetuae — (pod kaznijo stalne suspensije). — Knezoškofijski ordinarij v Ljubljani, dne 3. junija 1911. † Anton Bonaventura, škof.

Zakon, sprejet 1. 1907. v parlamentu v varstvo volilne svobode, določa, da nihče ne sme omejevat volilne prostosti. Zgorajšnje pismo pa je čisto gotovo v objektivnem oziru omejevanje volilne svobode in državna oblast bi morala, ako so zakoni veljavni za vse državljane brez izjeme, postopati proti škofu radi očitnega kršenja gori navedenega zakona. Toda vzpričo razmer, ki vladajo dandanes pri nas, ni pričakovati, da bi kdo, kakor bi se spodobilo, stopil škofu na prste, zato nam ne preostaja drugega, kakor da pred vso javnostjo konstatujemo, da sme škof Anton Bonaventura delati to, kar je vsakemu drugemu državljanu po zakonu zabranjeno — to je omejevat volilno svobodo. Toda s tem pismom ni škof samo kršil zakon v varstvo volilne svobode, marveč je zakrivil naravnost hudodelstvo izsiljevanja po § 98. k. z. Ta paragraf se glasi dobesedno: »Kdor posredno ali neposredno, s pisanjem ali z besedo ali kako drugače, naznanivši svoje ime ali ne, s škodovanjem na svobodi, postenju ... grozi v namenu, da bi kaj storil, trpel ali opustil, zakrivi hudodelstvo javne posilstvi z izsiljevanjem.« Ta zakon govori proti škofu tako jasno, da si ne moremo misliti, da bi poklicani faktorji vzpričo takšnega dejanskega položaja ne postopali proti škofu. Bomo videli! — Kakor čujemo, je poslal župnik Berce škofu dr. Jegliču pismo te-le vsebine:

Velečastitemu knezoškofijskemu ordinarijatu v Ljubljani.

Sporočam, da sem prejel Vaš dopis z dne 3. junija t. l. št. 2327 in da se bodem takoj pritožil na pristojno instanco v Rim in sicer glede prepovedi, po kateri ne smem maševati od 4. do 18. junija in tudi glede grožnje s kaznijo suspensionis perpetuae.

Ne glede samo na volilni zakon, ki prepoveduje strogo vsako

omejevanje volilne svobode, tudi glede na to, da se nisem slišal Vaše odredbe, da bi duhovniki ne smeli agitirati ob volitvah, nasprotno navadili ste jih, da smatrajo agitacijo kot prav važno dušnopastirsko dolžnost, umčevam se, odkar ne službujem aktivno, agitatorično v volitve stojič strogo in odločno na verskem in narodnem ter avstrijskem stališču. Boli me, da se je drznil »Slovenec«, ki je pod cerkvenim nadzorništvom, osumiti naš narod glede patriotizma, saj »hrast se omaja in zid« preje kot zvestoba naša do ljubljene Avstrije. Boli me, da ne pospešujejo slovenski sinovi koristi milega našega naroda in so mu izdajalec oni, ki slepe javnost s hinavskimi zatrili resničnega rodoljublja. Boli me, da se pod versko in duhovniško firmo zbirajo zavrženi ljudje, kateri skrunijo s svojo brezbožnostjo in nemoralnostjo svetost verskega prepričanja. Ti ljudje so najgrši sovražniki božji, ti so škodljivci človeške družbe, ti so uničevalci našega naroda. Držec se dosledno svojega vodila še nisem nikdar priporočal kandidata, ki je in ker je »nasproten krščanstvu in veri sploh«, marveč grajal sem brezozirno lažnikrščanstvo in lažništvo.

Toliko na kratko na Vaš dopis 3. junija 1911, št. 2327 s pripombo, da si ne dam diktirati od nobene strani sodbe, kdo je veren in kdo neveren, glede na to, da imam sam pamet in glede na to, da se nahajajo v Vašem političnem taboru nemoralni izvržki, ki vzbujajo s svojo hudobnostjo občudovanje — pekla.

V Ljubljani, 4. junija 1911.

ANTON BERCE l. r.

župnik Sorski.

— Zadnji žebelj — na krsto klerikalne stranke je zabil »slovenski« vladika dr. Jeglič - Bonaventura s svojim pismom na župnika Antona Berecu dne 3. t. m. Da je naš škof nasilnik in brezmišelen širitelj pogubonosnih, nekršćanskih načel, koga je na veliko škodo dobrodušnega in vernega našega ljudstva njegov neposredni prednik, kardinal Missia vpeljal v našo sedaj tužno domovino — to je splošno znano. On je slepo orodje dr. Kreka, dr. Šiške itd. v cerkvenih, in pa v rokah dr. Šusteršiča v narodno - političnih zadevah! Vse, kar je njegov leibžurnal »Slovenec« dosedaj nasprotnega započel nasproti narodno - naprednim zavodom in napravam, vse to je bilo le tem ustanovam — na korist. Na nesramni napad s »Cirilmetodarijo« na našo prekoristno šolsko družbo — je užaljeni narodni ponos odgovoril s tem, da je družba sv. Cirila Metoda v enem letu pridobila do 800.000 K! Na nesramni atentat na avtonomijo slovenske prestolice je naše verno in napredno misleče meščanstvo odgovorilo s tem, da je izvolilo pričo nezasišani gonji in podpori od vladne strani večino svojih somišljenikov v občinski svet! Pri deželnozborski volitvi je prodl napredne stranke kandidat z veliko večino zoper vse tri nasprotna stranke. In sedaj, ravno v pravem momentu, je naš prevzvišeni knez in škof s svojim sovražnim dejanjem nasproti župniku Berecu dal našim agitatorjem in govornikom najbolj pripraven orožje v roke za kandidate napredne stranke! En bojni klic naj zadoni po celi ljubljani Sloveniji: »Roke proč, pogubna strahovladna klerikalna po naših lepih deželah! Mi hočemo biti v političnih stvarih sami svoji gospodarji. Prosto si hočemo s Crtonirom vred voliti — vero in postave!« Naprej v veseli boj.

— Pucelj proti Jakliču. Iz Vel. Lašč se nam piše: Tu je nastopil kot samostojen in neodvisen kmečki kandidat za predstoječo državnozborsko volitev v 10. volilnem okraju Ivan Pucelj, posestnik v Vel. Laščah. Odločil se je k temu še-le po dolgem prigovarjanju mnogoštevilnih odličnih mož obeh naših političnih strank. Doslej je priredil že tri shode, ki so vsi izpadli kar najboljšje. Mi o njih zato nismo ničesar poročali, ker nismo vedeli, kakšno stališče zavzema proti tej kandidaturi narodno - napredna stranka. Na vaš poziv poročam sledeče: 1. Volilni šod pri Padarju. Dne 25. maja ob pol 8. zjutraj se je zbralo na vabilo gosp. kandidata v prostornih lokalih Padarjeve gostilne kakih 300 volilcev iz velikolaške fare, ki so z velikim zanimanjem sledili izvajanjem govornika, ki je v ostrih besedah bičal zavoženo politiko S. L. S. napram kmetu. Pojasnil je, kako je stranka vedno in povsod iskala le svojih strankarskih koristi, zanemarljiva pa splošne ljudske interese. Udinjala se je vladni, da je pobirala politične drobtince zase, kmet pa še danes čaka zama, kdaj mu bo izpolnila obljube, katere je zadnje desetletje tako radodarno razmetavala. Dokazal je na slučaju Mandelj, kako kvarno je za ljudstvo, če v stranki odločajo trije, štirje posamezniki, vsi drugi pa naj bodo slepo orodje. Za-

hteval je uveljavljanje ljudske volje, kar se bo prej doseglo, kakor mnogi žele. Našel je različne krajevne neprilike in stiske in ker so besede govornikov prihajale iz srca, so tudi našle pot v srce. Kmetje so mestoma burno odobraval in se izrekli soglasno za kandidaturu g. Pucelja. Nekateri točke je skušal pobijati g. župnik Ramovš, toda kandidat ga je vnovič še temeljiteje zavrnil. Ker je šod uspel vsestransko sijajno, je »Slovenec« že opsoval kmete, da so bili od rezolije pijani in da so smrdeli po slivovki. To psovanje si bodo kmetje dobro zapomnili in bodo »Slovenec« odgovorili 13. junija. Ker nasprotniki kandidatu g. Pucelja na shodih niso kos in ker ne morejo s sveta spraviti resnice, ki jo razkriva, mu skušajo zavezati usta, poslušalcem pa ušesa s tem, da bi mu preprečili shode. Tako so zlasti v Dobropoljah napeli vse sile, da bi kandidat ne bil dobil prostora za volilni šod. Ali končno se je isti vendarle vršil in sicer 28. maja ob pol 8. zjutraj. Pisec teh vrstic se sicer shoda ni mogel udeležiti, kakor pa je čul od oči-vidcev, je bil to eden najboljših in najimpozantnejših shodov, kar se jih je in se jih bo vršilo v sedanjih volilnih kampanjih. Navzočih je bilo baje do 500 mož. Med te sta privlekla kaplan Orehek in nadučitelj Štrukelj kakih 50 glav pristne rozolije, pred katero je nosil znani Krže iz Vidma belo liliho kot najposposnejši zastopnik svete čistosti in drugih lepih čednosti. Ti ljudje so hoteli kandidata g. Pucelja usopiti in mu shod onemogočiti, pa so baje slabo nalezli. Pucelj se je igral z njimi, kakor mačka z miško. Govoril je dve uri in pol in utrudil tri predsednike, da so predčasno pobegnili s svojih mest. Povedal jim je take, da jih ne bodo pozabili vse svoje žive dni. Najbolj vzvišen moment je bil, ko je kompoljski župan g. Mustar očital nadučitelju g. Štruklju, da je javen lažnik, kar je ta molče spravlil v žep. Po shodu so se baje pogovarjali kmetje: zdaj šele vemo, kako se zboruje. Doslej so nas učili le kimati in molčati. Istega dne popoldne je priredil g. kandidat še drug volilni shod na prijaznem Turjaku v gostilni pri g. županu Žužku. Ker ni bilo navzočega nobenega duhovnika, se je shod vršil mirno in v vzornem redu in po triletnem umnem govoru so se navzoči volilci izrekli soglasno za kandidaturu g. Pucelja.

— Ubegli klerikalni kandidat Jože Gostinčar se je vendar pokazal za par ur in imel za narodno-napredno stranko v Planini na Notranjem krasu uspehi shod. Natančneje poročilo sledi.

— Naš škof dr. Jeglič - Bonaventura sovraži tudi čisto nedolžne stvari. Ko se je zadnji soboto, dne 3. junija letos peljal v svoji svetlo pobarvani ekvipaži od deželnega predsednika, kateremu je napravil povrniš se iz svetih dežel posel, bilo je ravno 11. ura in 12 minut popoldne! domov po cesti pred »Narodnim domom« — pa je ta miroljubni visoki dušni pastir tako grodo pogledal proti tej iz narodnih krajevarev zidani zgradbi — da se je neki dijak, stoječ pod drevesom na tem mestu tako vstrašil tega grdega pogleda, da se mu je pozabil — odkriti! — Prevzvišeni knezoškof, ali niste drugi dan, na Duhovo, delili malim vernikom pri birni sv. Duha miru in spravi? Kako se ujema ono sovraštvo do vašega duhovnega tovariša z Vašim vzvišenim poklicem?

— Volilni imeniki za občinske volitve v Mostah so od sobote 4. t. m. razgrnjeni na splošen vpogled. Naprednih in socialnodemokratskih volilcev je izpuščenih iz imenikov nebroj. Pozivamo torej volilce, naj pravčasno pregledajo imenike ter vlože reklamacije, ako so izpuščeni. Sicer pa, ali so imeniki sploh veljavni, ko niso uradno podpisani?

— Na slikarski razstavi v Hanovru je nagradila jury, sestavljena iz umetnikov svetovnega imena, M. Sternovno pokrajino »Juge« z eno izmed prvih častnih nagrad. Zopet slučaj, ki nam kaže, kako prizna poprej trda in neizprosna tujina umetnika, ki nima domovina zanj pravega zanimanja.

Razpisana srednješolska mesta. Od 8. maja do 2. junija so bili izdani sledeči razpisi: **Ravnateljska mesta:** Kromeriz (dež. r., 15. VI.), Celovec (uč., 20. VI.). **Klasična filologija:** Krumlov (g. L. Gr. d., 13. VI.), Dunaj VIII. (g. L. Gr. d., 30. VI.). **Moderna filologija:** Idrija (r., D. I. gr., 25. VI.). **Prirodopisna skupina:** Celovec (r., I. m. ng., 20. VI.), Gorica (g. Ng. m. nl., 15. VI.). **Mat. fiz. skupina:** Idrija (r., M. Geom., 25. VI.). **Kratice in znaki** kakor navadno.

— Izprašani profesorski kandidati, ki žele dobiti supsentsko mesto na srednješolskih zavodih in učiteljskih na Kranjskem, se morajo zglasti najkasneje do 1. julija s potrebnimi dokumenti pri c. kr. deželnem šolskem svetu za Kranjsko. Že nastav-

ljeni službenim potom, nenastavljeniki kar direktno s tozadevno prošnjo. — **Frantska Illerschitsch,** voditeljica mestne nemške dekliške šole ima na slovenske učilne napise menda posebno jezo, kajti v svojih spisih to je uradnih spisih, rabi še vedno nekdanja nemška imena trgov in ulic, dasi bi morala že davno vedeti, da se je celo c. kr. vlada poprijela novih označb za trge in ulice. Treba bi bilo, da se Illerschitschevo primereno podučijo, kaj je pravilno in kaj ni.

— Letalni poskusi avijatika Lettisa. Za binkoštno praznike napovedani poleti avijatika Lettisa so občinstvu prinesli nekaj razočaranja. Kar smo videli, to se more kvečjemu imenovati letalne poskuse, zakaj v času, ko prelete avijatiki v nekaj urah v visočini več sto metrov mnogo kilometrov, je nekoliko pre malo, če se z veliko reklamo napovedan avijatik dvigne za nekaj sekund kakih deset metrov visoko. Polet se je vršil na vojaškem vežbališču pri Fužinah. Prostor je za avijatične poskuse jako pripraven. Občinstva se je v nedeljo in v ponedeljek zbralo jako mnogo, a ker se je pred vrvo ravnotako vse dobro videlo, kakor na plačanih prostorih, si je občinstvo večinoma prihranilo vstopnino. Nezadostnega dohodka so aranžerji pač kolikor toliko sami krivi. Mnogo ljudi je bilo tudi mnenja, da se bo z Grada vse še bolje videlo, kakor iz bližine; Grad je bil poln gledalcev, ki pa niso ničesar videli. V nedeljo je bilo polet napovedan za 4. uro, pa ni bilo nič, ne ob 4., ne ob 5. uri. Ravno ob petih ni bilo nič vetra in bi se bil polet lahko vršil, pa ni bilo nič. Končno so spravili letalni stroj na plan in ga začeli poskušati, a ker je padlo nekaj kapelj z neba, so dali znamenje, da poleta ne bo. Občinstvo se je razšlo jako nevoljno. Med odhajanjem se je Lettis s svojim strojem sicer nekoliko vozil po vojaškem vežbališču in je parkrat malo odskočil od tal, a letanje se to ne more imenovati. Za včeraj je bilo napovedano, da bo polet ob 4., a bilo je že pol 6. in občinstvo je bilo že skrajno nevoljno, kajti rosilo je prav izdatno, ko se je Lettis vendar spravil na svoj letalni stroj. Stroj je jako ličen in zanimiv. Izdelan je v Blériotovi tovarni in je narejen po modelu onega stroja, s katerim je Blériot poletel čez kanal La Manche. Motor na stroju je sistema Anzani. Stroj ima 25 konjskih sil. Lettis je napravil dve produkciji. Enkrat se je dvignil kakih 8 do 10 metrov visoko; tedaj mu je občinstvo jako živahno ploskalo. Občinstvo ljubljansko je pri ti priliki prvič videlo letalni stroj in je imelo prvič priliko videti, kako leti tak stroj po zraku. V tem oziru je bila produkcija prav podučna. Človek je dobil vsaj jasen pojem, kako je z modernimi letalnimi stroji in je zdaj v stanu spoznati, kako velikansko delo je na pr. dovršil Conneau (Beaumont), ki je v dobrih šestih urah letel iz Nice v Rim. Med občinstvom so krožile vsakovrstne govorice o vzrokih, zakaj Lettis ni letel o pravem času. Govorilo se je, da podjetniki niso hoteli nastiti, da bi letal, da bi mu ne bilo treba plačati dogovorjenega honorarja, ker je bilo pre malo dohodkov. Koliko je na tem resnice, se pač ne da kontrolirati in občinstvu za to tudi nič mar. Kdor kaj aranžira, mora biti pripravljen ne samo na dobiček, nego tudi na izgubo. Ko bi bil Lettis v nedeljo dobo opravil, bi se bila včeraj kupčija gotovo dobro obnesla, tako pa ljudje niso imeli zaupanja.

— Cirkus Schmidt je odšel iz Ljubljane. Kakor se sedaj čuje, so si artisti tega cirkusa dovoljevali neke žaljive dovpite o Čehih, in sicer večkrat. Čudno se nam zdi, da slovensko občinstvo trpi tako žaljenje bratskega naroda. Še tega treba, da bi nemški komedijanti v slovenski Ljubljani žalili Čeha. Če bi se še kdaj kaj takega primerilo, je pač želeti, da občinstvo take nesramnosti primerno zavrne.

Vojaški izgredi. Snoci ob pol 9. je napadlo okrog 25 vojakov 27. pehotnega polka gostilno Peklajevo v Mostah. Povod napadu ni znan, domneva pa se, da so omenjeni vojaši vpriporili napad zategadelj, ker so se v gostilni nahajali sanitetni vojaši. Izgredniki so uničili vse pred hišo zložene sifonske steklenice, pobili okna, poškodovali vrata ter skozi durir vrgli zaboj steklenic, da so se razbile. Gostilničarja, ki jih je hotel miriti, so pretepli ter mu izbili zob. Proti izgrednikom so poklicali na pomoč orožnike. Tem se je posrečilo prijeti dva razgrajaca, ostali pa so pravčasno utekli. Gostilničar Peklaj ima nad 100 kron škode. Proti izgrednikom se je vložila ovažba na vojaško oblast. Pričakujemo, da bo krivce zadelazaslužena kazen in da se bo gostilničarju poravnala škoda, ki so mu jo povzročili izgredniki.

Navaren tat in vlomilec prijet. 19letni, zaradi tatvine že 5krat predkaznovani potehup Jože Gril iz Kratine pri Lukovici je v mesecu maju t. l. vlomil v neko hišo v Sp. Jaršah, ter iz iste vkradel nekaj denarja in

eno niklasto uro z verižico, katero je potem baje prodal nekemu neznanemu potepuhu za 2 K. Čez nekaj dni potem je zopet vlomil v stanovanje neke šivilje v Čemšeniku in ji izmaknil damsko uro, na kar je pobegnil. Dne 30. maja t. l. se je priplazil v Homec k hiši posestnika Petra Perca in vlomil skozi zadnja hišna vrata v vežo. Od tam je hotel vlomiti z neko lopato v čumnat, kjer se je nahajalo nekaj denarja, 2 uri, 3 hranilne knjižice in še drugih vrednosti. Pri tem delu je bil pa tat od gospodarja zasačen, na kar je tat skozi prva vežna vrata — katere je že poprej odprl — pobegnil. Po daljšem lovu na prostem, se je Percu posrečilo tati vjeti, na kar je bil k tamošnjemu županu Antonu Pirnatu tiran. O tem je bilo orožništvo v Mengšu obveščeno. Tamošnji stražmešter je dospel takoj na lice mesta, da bi tatu aretiral. Ker pa je bil tat na prostem, in premalo zastražen, se je tat takoj, ko je orožnika zapazil, spustil v beg. A imel je smolo. Župan in orožnik sta ga po kratkem, a vendar napornem lovu vjela, ga vklenila, na kar je bil oddan v hišo pokore, v Kamnik, kjer ima čas premišljevat, na njegov ponesrečen beg.

Gosp. Iv. Pr. Lampret, tiskarnar v Kranju, nas prosi objaviti, da je vest glede njegovega konkurza, katero je priobčil sobotni »Slovenec« popolnoma neresnična.

Strela je udarila med včerajšnjo popoldansko nevihto v velik hrast ob poti pri Podnartu ter ga razklala od vrha do tal. Neke izletnice je bila v kritičnem trenutku le par korakov od hrasta oddaljena, pa se ji ni nič zgodilo, samo po žepulu je močno dišalo.

Iz litjske okolice. V petek 2. t. m. umrl je uradnik litjske topilnice Lang, rodom Saksonec vsled kapi. Ni li morda on tudi žrtve dima, ki prihaja iz te topilnice in vsled katerega so pomrle na daleč okoli čebele, škoduje tudi rastlinam, travi in goveji živini, ki živjajo tako mrvo? Kje pa ste poslanci? Zakaj niste še nič storili v tej zadevi? Dr. Šusteršič in Povše sta že napravila shode v Smartnem, a od teh shodov imamo le besede. Izgovor, nisem več poslanec in ne morem nič storiti, bom že potem, če me zopet izvolite, je prazen. Ta dim je delal škodo veliko preje, ko je bil drž. zbor razpuščen, vedeli ste tudi, saj je bilo že večkrat v časnikih. In dekan Matej? Ta pa nima časa, ker mora pregovarjati napredno učiteljstvo, skrbeti za igre v Katoliškem domu in za razne izlete, ker to več nese, kaj ne. Zabeval je baje celo najemščino od gasilne shrambe v Litiji, ki stoji na bivšem pokopališču, na svetu, katerega so seveda kupili tržani. Koliko mu bosta morala neki plačati Bošnjaka, »židova ali mohamedana«, ki na istem prostoru »uhata je cel teden črno kavo?« Pri volitvah v litjski občini bodo volilci že pokazali, da se ne puste več komandirati iz farovža, ker le oni so tisti, ki plačujejo davke. Dani se gosp. dekan!

Iz Novega mesta na Dolenjskem se nam piše: V Novem mestu imamo olepševalno društvo. Poslovanje tega društva je res vse hvale vredno. K letošnjemu delu pristevati je osobito spremenitev malega mestnega prostora pred pošto ter ob dvakarji v prav čeden mal park. Ob tem parku zasajena je še iz prejšnjih let vrsta krasno vspevajočih divjih kostanjev, pod temi kostanji pa je umestilo letos olepševalno društvo več železnih klopč. Te klopi ugajajo vsem sence ter odpočitka potrebnim pasantom. Nikakor jim pa ne ugaja razgled raz klopč. Le kakih 30 korakov oddaljen od klopč, nahaja se namreč (to v sredini mesta!) Hočevarjev mod, oziroma Hočevarjeva klet. Kap tega poda sega par metrov daleč v mimo vodečo ulico, katera je po kamniti, kak poldrug meter visoki škarpji od poda oziroma kleti ločena. Na tej škarpji leži že bogve kolikona časa razdrapan gnojni koš, dalje velika, sobni ledenici podobna omara in pa nabroj na dva velika kupa brez vsega reda zmetanih dil. Pod škarpjo leži pa pred vratni kleti vinska bozigla, kup zemlje in en kup že odrabljene, torej uračene karbite. Vse to pač ne služi mestu, oziroma v govoru stoječem mestnem, jako frekventiranem prostoru v olepšavo. Zato naj bode častitemu predstojilstvu novomeškega olepševalnega društva želja izražena, naj izposluje odpravo naštetih »okrasov« prostora pred Hočevarjevim podom. Sploh bi bilo jako prav storjeno, ako bi mestna občina Hočevarjevo klet kupila, ter jo v namen regulacije demolirala. V to svrhu ponuja se ravno kar prav ugodna prilika, kajti dne 21. julija t. l. bo ta objekt na javni dražbi eksekutivno prodan. Pa še malo prošnjo naj dovoli častito predstojništvo našega novomeškega olepševalnega društva: izposluje naj to, da se bodo mestne promenade vsak teden vsaj enkrat, rečimo vsako soboto pomedle. — Novomeščan.

Vinogradniške tečaje v Bell Krajini pridedi kmetijska šola

Grmu in sicer v nedeljo, dne 11. t. m. po jutranji maši v Tančji gori pri Dragatušu in po popoldanski službi božji v Dolu pri Starem trgu. V ponedeljek, dne 12. t. m. pa ob 8. zjutraj v Čepeljah. Predaval bode strokovni učitelj R. Zdošek o poletnih delih v vinogradu, o zelenem cepljenju in o boleznih vinske trte. Ponek se vrši v vinogradu, bode torej združen s praktičnim razkazovanjem. Vabi se vinogradniki in kmetijske mladeniče, da se teh tečajev mnogoštevilno udeležijo.

S ceste. V nedeljo popoldne so se pripeljali po Mestnem trgu z motor-kolesom g. Škafarja, ki je imel zraven pripet še en voziček, trije gosposdje ter se na vogalu Stritarjeve ulice zaleteli v izvoščkovega konja, katerega so močno poškodovali. Na vozu sta bili dve dami, kateri sta se tako prestrašili, da so ju morali odnesti za nekaj časa v policijsko stražnico. Istega dne je podrl v Čevljarski ulici nek izvošček pekovskega mojstra Cacaka, kateri se mu vsled tega ni pravočasno umaknil, ker je zelo gluh. Po Poljanskem nasipu je pa nek kolesar tako neprevidno vozil, da je podrl preglednika bolniške blagajne g. Antona Vičiča, kateri se pa pri padcu ni poškodoval. Na Sv. Petra cesti je tudi nek izvošček neprevidno vozil, da je podrl in na levi roki nekoliko poškodoval 5letno Ivano Menartovo. Na Marije Terezije cesti je pa nek kolesar tako neprevidno vozil, da je podrl 12letnega šolskega učenca Alojzija Stiplovskega. Tudi na Vodnikovem trgu je nek mlad kolesar tako neprevidno vozil, da je zadrl in podrl nekaj majhnega otroka. Vsi se bodo morali zagovarjati pred pristojnim oblastvom.

Na vozu zaspal je bil nek hlapec, ko je peljal po Kopitarjevi ulici. Med tem časom sta se mu konja splašila ter dirjala proti Cesarja Jozefa trgu, kjer so ju pasantje ujeli. Hlapec je bil premagal alkohola.

Izpod policijskega nadzorstva je pobegnil nevaren tat Anton Butek, rojen 8. januarja 1865 v Ljubljani ter pristojen na Dobravo.

Iz blaznice je včeraj pobegnil 21-letni Friderik Brač, katerega je pa za stražnik še isti dan na južnem kolo-dvoru prijel in odvedel na magistrat, od koder so ga zopet oddali nazaj.

Iz Amerike se je v soboto pripeljalo 230 Slovencev in Hrvatov.

Izgubljeno in najdeno. G. Alfonz Škerjanc je izgubil žepno uro z verižico. Postrežnica Marija Stergeljeva je izgubila denarnico z manjšo vsoto denarja. Posestnica Frančiška Gasperšičeva je izgubila denarnico s srednjo vsoto denarja. Ga. Ljudovika Koželjeva je izgubila črno sukneno čepico. Šolska učenca Karolina Pirmanova je izgubila črn svilen dež-nik. G. Rihard Tavčar je našel žepno uro z verižico. Neka šivilja je izgubila denarnico z manjšo vsoto denarja. Neka gospodična je našla zlato zapestnico.

V hangarju aviatika Lettisa je bila zamenjena na binkoštni ponedeljek črna pelerina. Prosi se, da se jo prinese na centralno policijsko stražnico, kjer dobi lastnik svojo nazaj.

Volilci! Someščani!
Vabimo vas na
shod
državnoborskih volilcev
ki bo
v četrtek, 8. t. m.
ob 8. zvečer
v „Mestnem domu“.
Na shodu govori kandidat narodno-napredne stranke g. dr. Vladimir Ravnihar.

Volilci! Pokazite svoje zanimanje tudi za ta volilni boj, ki ga bo bila narodno-napredna stranka dne 13. junija. Zato pa vsi na shod!

Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke.

„Glavna“ pred sodiščem.

(Izpred porotnega sodišča.)
(Nadaljevanje.)

Sodni dvor in porotniki.

Predsednik sodnega dvora je dvorni svetnik Josip Pakj, votantje so deželnosodni svetniki: Fran Vedernjak in Kobler in Henrik Sturm. Obtožbo zastopa državni pravnik dr. Neuperger.

Zastopniki obtožencev so za dr. Hudnika — dr. Novak, za posojilničnega uradnika Roglja — dr. Ravnihar, za knjigovodja Knificarja, za Sabotni, za revizorja »Zadružne zveze« Jošta Frlan, za ostale 4 obtožence, namreč Mačka, Turka, Čada in Putriha pa

dr. Triller. Dr. Oblak zastopa konkurzni sklad Glavne posojilnice. Izžrebani so bili porotniki: Ki- a u t a, Jozua iz Senožec, Škof An-ton iz Ljubljane, Pavšek Ivan iz Ljubljane, Golob Valentin iz Ljubljane, Soklič Matej iz Ljubljane, Eržen Gabriel iz Zupuz, Samec Ivan iz Ljubljane, Michieli Lu-dovik iz Razdrtega, Homan Oton iz Radovljice, Rotar Simon iz Spodnje Šiške, Stibilj Ivan iz Vi-pave, Višnar Karel z Jesenic in Zelen Ivan iz Senožec.

Po zapisi porotnikov je pred-sednik izprašal obtožence glede gene-ralijske, nakar je zapisnikar, avskultant dr. Zenko, prečital obtožnico.

Zapisnikar avskultant dr. Zenko konča s čitanjem obtožnice kmalu po pol 12, nakar se prične z zaslišava-njem obtožencev in sicer z gosp. dr. Hudnikom kot prvim.

Dr. Hudnik v začetku svojega

zagovora poudarja, da je izreden slu-čaj, ker stoji pred porotniki kot glavni obtoženec odvetnik, torej jurist. Ravno ta okolščina pa je tudi povod, da danes porotniki iz njegovih ust ne bodo slišali nikake neresnice, nika-kega zatajevanja in prikrivanja, am-pak vse, kar on po svoji najboljši ve-sti more navesti. Pri svojem zagovo-ru se hoče sklicevati samo na suha dejstva, ki so podprta z izpovedbami prič. Zato se mu tudi čudno zdi, za-kaj so ga tirali v preiskovalni zapor in zakaj ga imajo še vedno v tem za-poru. — Tega ne razume.

Takoj na prvem mestu se mora izreči proti dvem neosnovanim trdit-vam obtožnice, namreč proti trditvi, da je poveril 3000 K, ker je v res-nici teh 3000 K Glavna posojilnica le morala kot zaslužek ali provizijo iz-plačati in se je za ta dejanski izdatek obremenil samo Pavšlarjev konto, za katerega se je posojilo izposlovalo.

Najhujša pa se zdi dr. Hudniku

trditev državnega pravdnika, ki je vendar imel knjige in sploh vse pred seboj ter jih tudi lahko natančno vpogledal, da dr. Hudnik noče ali ne more izpovedati, kam je šel denar, ki se je iztržil iz graščine Thal. S tem državnim pravnikom namreč noče ničesar drugega povedati, kakor to, da sem jaz spravil, da sem jaz hotel ne-kako na ta način ogoljufati in pri-krajšati Glavno.

Svoj zagovor nadaljuje dr. Hud-nik naslednje:

»Jaz sem že prej poudarjal, gos-podje porotniki, da iz mojih ust ne bodejte slišali nikake neresnice in ni-kakega prikrivanja, na tem mestu pa moram tudi poudarjati, da jaz iz vse te žalostne atere nisem niti vinarja dobička na stran spravil in da tudi ne vem, kako se mi more očitati, da sem se hotel z Glavno okoristiti.«

Predsednik dvorni svetnik Pakj stavi na to na dr. Hudnika vpraša-nje, ali se čuti krivega pregreška po § 486. k. z., na katero vprašanje od-govori dr. Hudnik takole:

»Kar se tiče pregreška po § 486 k. z. glede Glavne, sem tega po be-sedilu res zakrivil, kar se pa tiče moje osebe kot take, kar se tiče moje ose-be krivde, je pa ta v zvezi z nesrečo posojilnice. Kar se pa tiče podtika-nja, da sem to nesrečo zakrivil z go-ljufivim namenom, z namenom oško-dovati zadružnike in se njih račun obenem okoristiti, to moram pa z vso odločnostjo odklanjati.«

Svoj zagovor nadaljuje dr. Hud-nik na to naslednje:

»Kar se tiče ustanovitve Glavne posojilnice, moram poudarjati, da se je misel za to ustanovitev sprožila je-seni 1. 1898 in da je bila ta ustanovi-tev edino delo umrlega Maksa Ver-seca. Makso Versec je bil znan posoj-ilničar, ki je ustanovil v Ljubljani na pr. tudi »Ljudsko posojilnico« in ki je bil v posojilničnih poslih tudi dobro izvešan. Jeseni leta 1898. je prišel do mene in mi povedal, da na-merava ustanoviti posojilnico, ki naj bi se pozneje spremenila v kreditno banko, ter me je pri tej priliki tudi vprašal, ali ne bi hotel vstopiti v upravni svet.

Jaz sem nekaj časa premišljeval, kaj naj storim, ker mi je pa prigo-varjal in navedel celo vrsto imen, katere je že pridobil za upravni svet, in med temi imena uglednih Ljub-ljanskih meščanov, kakor gg. Mačka, Čada, Putriha, Turka, Goršeta, Štri-celja, Ledeniga itd., z eno besedo, sa-ma imena vse časti vrednih Ljublj-ančanov, sem se odločil, vstopiti v upravni svet, za trdno prepričan, da s tem ne zagrešim ničesar hudega.

Takoj tukaj pa moram pripom-niti, da nisem imel namena, iskati z upravniskim mestom nikakega do-bička, posebno ne radi tega, ker je bila posojilnica zamišljena le kot ne-kaka prehodnica za novo kreditno banko, ki se naj bi ustanovila v Ljub-ljani.

Predsednik sodnega dvora hoče

na podlagi pravil konstatirati, da je bila posojilnica je ustanovljena juni-ja meseca, izkaže se pa, da se v let-nici moti.

Dr. Hudnik nadaljuje:

»S poslovanjem smo pričeli šele

oktobra ali septembra meseca, ven-

dar pa mi je danes jasno, da je bilo neko prokletstvo nad tem zavo-dom že.«

Spomnim pa se sedaj še tudi na to, da je tudi drugače bilo znano, naj bode ta posojilnica le nekaka pred-hodnica bodoče kreditne banke v Ljubljani. To izhaja namreč tudi iz neke okrožnice, ki jo je pokojni Versec sam sestavil in v kateri poudarja, da naj bi bila ta posojilnica le neka-ko zbirališče vlog za prihodnjo ban-ko.

In tudi to še. Radi tega sva bila celo jaz in mislim da g. Turk zasliša-na pri državnem pravdniku, ker se je državno pravdniku začelo za po-sojilnico zanimati in je bilo to proti tedanjim pravilom posojilnice.

Da pa se je res mislilo ustanoviti posojilnico le kot predhodnico za bo-dočo ljubljansko kreditno banko, iz-haja tudi iz tega, da sem jaz potem skupno z Versecem podpisal in pre-dložil ministrstvu za notranje zadeve pravila za ustanovitev ljubljanske kreditne banke. Ko je Versec že umrl, sem sprejel 1900 rešitev od ministr-stva jaz. Ministrstvo je zahtevalo ne-kaj preuredb in popravkov in jaz sem potem dotično rešitev izročil gos-podoma Gorjupju in Ivanu Hribarju, katerima sem to izročil v lastnem imenu. Ta dva sta potem dotične iz-premembe poskrbeli in se je na to »Ljubljanska kreditna banka« samo-stojno rešila.

Na 22. decembra 1899 je bila sklicana seja upravnega sveta. Ko pridem jaz k seji, vidim Verseca na mizi mrtvega ležati. Jaz nisem bil takrat dosti izveden o poslovanju po-sojilnic, in se tudi s tem ne zagovar-jam. Zaprl sem nato takoj blagajno. Drugi dan pridem zopet tja, pregle-dam blagajno in zdelo se mi je, da je vse v redu. Ko sem napravil račune, je še preostalo 3280 gld. Versecu v dobro. Jaz sem ta denar takoj naložil na vašo vložno knjižico ter vse ostale stvari pokojnega Verseca izročil nje-govi vdovi. V najboljši veri, da je vse v redu, da zavod po trimesečnem po-slovanju ni bil prav nič oškodovan.

Kmalu pa se je izkazalo ravno

nasprotno.

7. ali 8. novembra je bilo namreč dvignjenega po poštni hranilnici skupaj nekaj čez 5000 gld. in ta vsota ni bila nikjer vključena. Potem smo prišli tudi nato, da so izginili lom-bardi za ono posojilo po 5000 gld., katere je dobil Versec kot posojilo na vrednostne papirje. Vsled tega je bi-la oškodovana posojilnica za okroglo 8000 do 9000 gld.

Nekaj dni potem smo zasledili še nadaljne okolnosti, namreč, da je pri Luekmannovi banki eskontiral po-kojni Versec od g. Predoviča izstav-ljeno menico za 3000 gld. Ko je meni-ca v plačilo zapadla, jo je morala pla-čati naša posojilnica, ker je bil na menici tudi naš ziro.

Četrti slučaj pa je bil, da je Versec sprejel od neke gospe vložno knjižico »Mestne hranilnice Ljub-ljanske«, katero je tudi zapravil.

Tako je bilo dozdaj vsega pri-mankljajja nekaj čez 30.000 K.

Pri tem položaju, kakoršen se je zdaj pokazal, se je morala opustiti misel, da bi bila posojilnica predhod-nica kreditni banki in zato sem posoj-ilnico kot tako vodil, dosedanj pri-manjkljaj pa sem prevzel skupno z g. Putriehom v pokritje na ta način, sva podpisala menico pa ta znesek jaz pa da sem določil, da naj se odpla-čuje ta dolg iz naslova moje plače, ki se bi mi morala kot voditelju izplače-vati. Tako se je tudi ta dolg poplačal do zneska 4000 K. Nato sem prišel do prepričanja, da bo zavod najboljši izhajal, ako se bo pečal bolj z ose-bnim in ne realnim kreditom, ker osebni kredit veliko hitreje dela in ima vsled tega posojilnica tudi več dohodkov. Pri tej priliki pa se mo-ram sklicevati tudi na moj značaj, da sem namreč optimist in da sem v vsa-kem kandidatu za posojilo videl sa-mo poštenjaka. In to ravno, da sem preveč zaupal, je — tudi nesrečen slučaj, ki ima posledice današnjega položaja.

Pričnem najprej s slučajem Jan-ka Travnca. On je imel na Glincah blizu Ljubljane obširno trgovino na dobrem in lepem mestu. Jaz sem iz lastne skušnje te razmere dobro po-znal, ker sem bil od 1. 1884. naprej skozi 6 do 7 let stalen gost njegove gostilne. Imel je specerijsko trgo-vino, gostilno, opekarno in pozneje iz-delovalnico za cementno opeko. Ob tistem času se je eksekutivnim potom prodalo tudi posestvo nekega Brusa, ki je imel svoje parcele v Šiški in na Glincah in sicer na Glincah tri trav-nike na onem prostoru, kjer stoji da-nes velika večina Rožne doline. Tiste parcele so bile cenjene samo na kakih 3000 gld. Jaz sem tedaj slutil, koliko so te parcele vredne in vendar se sam za svojo osebo nisem hotel okoristi-ti s tem, pač pa sem Travnca opozoril, da pri prvi prodaji ni bilo kupeca in da se naj druge dražbe udeleži sam. Ta je potem tudi za 2400 gld. te par-cele kupil in je iz njih dobil vsaj 30 tisoč kron. Vrhutega so mu pa ostale se tiste parcele, ki so bile njemu sa-

memu eksekutivno prodana. Traun je imel velike kupčije in zato se mu je dovolil kredit samo na trgovske menice. Jaz sem celo njegovo trgo-vino večkrat revidiral in našel njegove knjige v redu.

Kar nekega dne pa so se začele slabe govorice o njem. In tedaj smo prišli do tega, da je bilo veliko pod-pisov na njegovih menicah ponareje-nih in smo bili tako, ker se ni dalo že več rešiti, oškodovani za okrog 30.000 kron.

Jaz na svoji strani sem mu izpo-sloval lepo kupčijo — on pa je z na-mi tako postopal. Govori se sicer in govorice so po večini neutemeljene, da je precej tega denarja naloženega v poštni hranilnici na drugo ime. To izgubo sem potem nase prevzel.

Dr. Frlan hoče izvedeti od ob-tožence, kdaj se je ugotovilo, da je ta terjatev neizterljiva, na katero pa dr. Hudnik ne more dati točnega od-govora.

Dr. Hudnik se zagovarja na-dalje sledeče: Preidem k slučaju Aloj-zija Lavrenčiča. Ta človek, gos-podje porotniki, je nekaka psihološka zagonetka, pri katerem moram re-či, da tam, kjer je on, je tudi že poguba tu. Lavrenčič je bil prej knjigovodja tvrde Vinko Majdič v Kranju, se nastanil pozneje v Ljubljani in začel tukaj kupčijo z deželnimi pridelki. Pri tej priliki se je obrnil na me z vprašanjem, če dobi za trgovino pri našem zavodu kaj kredita. Jaz sem mu odgovoril, da dobi 15.000 kron proti žiru Maksu Domicelja, trgovca na Raketu, ki je njegov nečak. Nje-gova kupčija se je enako kakor naš zavod, kmalu začela zelo razširjati. Jaz sem poizvedoval tudi o njegovem postopanju. Našel sem vse v redu in se tudi nadejal, da ve že radi prejšnjega svojega poslovanja kot knjigovodja, s kakimi trgovci je v zvezi in da tudi natančno pozna žitno trgovino. Kre-dit pri nas se mu je zvišal. L. 1904 je bila, kakor bo gospodnem porotni-kom gotovo znano, pri nas dobra leti-na za seno in mrvo. Lavrenčič je ta-krat kalkuliral, koliko bo lahko za-slужil pri tej kupčiji z mrvo in tudi jaz sem bil prepričan, da bo izborni zaslužek. Zato se mu je v ta namen dovolil precejšen kredit.

Skoraj takoj nato se je pri reviziji našlo, da je v njegovi trgovini velik primanjkljaj. Pripomniti mo-ram sedaj tudi še to in bi prosil, da naj se vpraša to ali ono pričo, če sem jaz delal tukaj na ta način, da bi jaz imel od tega koristi. Vsi mi bodo mo-rali priznati, da sem imel samo pre-veliko zaupanje v celo vrsto oseb in da je pri tem prišlo do velikega pri-manjkljaja, da sem bil torej v prvi vrsti jaz sam ogoljufan, da pa nika-kor nisem hotel in tudi nisem imel namena druge ogoljufati.

(Dalje prihodnjic.)

Telefonska in brzojavna poročila.

Dr. Benkovič na begu.

Trbovlje 6. junija. Benkovič je za včeraj napovedal dva shoda. Za oba je prosil okr. glavarstvo orož-niške pomoči. Na shodu v Dolu je bila Benkovičeva kandidatura soglasno odklonjena. V Trbovljah se je nad Benkovičem izvršila prava ljudska sodba, med tem ko je Benkovič go-voril 17 svojim pristašem. Za nedeljo, 11., je sklican javen ljudski shod in Benkovič je pozvan, da se ga udeleži.

Dr. Korošec pobegnil od Nove cerkve.

Vojnik 6. junija. Korošec je prišel včeraj v Novo cerkev, da bi imel tam shod. Sprejeli so ga s takim žvižganjem, da je pobegnil, ne da bi se bil njegov shod vršil.

Cesarjevo zdravje.

Dunaj, 6. junija. Cesar se čuti popolnoma zdravega. Danes je spre-jel v posebni avdienci bolgarskega carja Ferdinanda, ki se mu je prišel zahvaliti za podelitev reda zlatega runa.

Smrt bolgarskega državnika.

Dunaj, 6. junija. Tu je umrl biv-ši bolgarski pravosodni, oziroma na-učni minister v kabinetu dr. Daneva Aleksander Radev. Umrl je na po-sledicah težke operacije. Mrtvo trup-lo prepeljejo v Sofijo.

Oporoka Ivana Ortha.

Dunaj, 6. junija. Danes v prvih popoldanskih urah, najpozneje pa ju-tri dopoldan odpro oporoko Ivana Ortha pred posebno dvorno komisijo, v kateri bode zastopano dvorno so-dišče, dvorni maršalat in zunanje mini-strstvo.

Kolera.

Trst, 6. junija. Pomorska oblast je izdala okrožnico o ravnanju z bla-gom, ki prihaja iz Benetk. Obenem je prepovedala vse zabavne vožnje v Benetke.

Trst, 6. junija. Mestni fizik dr. Constantini je izjavil, da v Trstu ni kolere, pač pa mu je znano, da se je v Benetkah do četrtega prigodilo 23

slučajev azijske kolere, od četrtega do danes pa 2. Constantini je mnenja, da so kolero zanesli iz Apulije.

Gradeč, 6. junija. Stanje na ko-leri obolele gospe Lebinger je povolj-no in zdravniški upajo, da bode popol-noma ozdravela. Izmed 11 oseb, ki so jih izolirali, ni dosedaj nobena obolela.

Kolere v Celju ni.

Gradeč, 6. junija. Včeraj je do-bilo deželno namestništvo od mestne-ga sveta v Celju poročilo, da je dop-sel tja iz Gradača človek, pri kate-rem so se pokazali znaki kolere. Bak-teriološki preiskava pa je dognala, da v tem slučaju ne gre za azijsko kolero.

Česko-moravski sokolski zlet. — Nemške provokacije.

Olomuc, 6. junija. Četrtega in pe-tega se je tu vršil veliki česko-mo-ravski sokolski zlet. Zleta se je ude-ležilo nad 6000 Sokolov. Nemške pro-ti-sokolske slavnosti, ki so jo bili Nemci priredili, da bi motili sokolski zlet, se je udeležilo le kakih 600 oseb.

Potovanje kralja Petra.

Beglrad, 6. junija. Iz poluradnih virov poročajo, da se je vršil 4. t. m. ministrski svet, ki se je bavil s poto-vanjem kralja Petra v Pariz. Iz dr-žavno-gospodarskih ozirov se bo pre-ložilo njegovo potovanje do jeseni.

Vstaja v Albaniji.

Carigrad 6. junija. Povodom mi-ridskega napada na trdnjavo Aresijo prinašajo turški listi naslednje oficialno poročilo. Malisori so trdnjavo Aresjo napadli in turško posadko premagali. Turške čete pa so dobile pomoč in Malisore pognale v beg.

Sultan na potu.

Carigrad, 6. junija. Sultan se je včeraj, viharno akklamiran od občin-stva, podal v Solun na ladji oklop-nici. Spremljajo ga 2 sinova, veliki vezir, minister vojne mornarice, na-učni minister in minister notranjih zadev ter nekdanji finančni minister Džavid bej. V sultanovem spremstvu sta še 2 ladji oklopnici, dve križarki, oklopna korveta, več torpednih čolnov in torpednih rušilcev. Za sultanom od-peljeta še 2 oklopni križarki, 2 oklopni korveti, 4 torpedovke in več torpednih rušilcev. Sultanovom potovanju pripisujejo velik političen pomen. Med sultanovo odsotnostjo bo njegove posle vodil šek ul Islam, ki bo predsedoval tudi ministrskemu svetu.

Solon 6. junija. V Branicu, ki leži ob poti, ki jo vzame turški sultan, so našli 42 kg dinamita, ki je bil name-njen za izdelovanje bomb.

Ruski zunanji minister.

Baden - Baden, 6. junija. Danes je prispel semkaj s svojo rodbino ru-ski minister zunanjih del Sasonov.

Novi spopadi v Champagni.

Pariz, 6. junija. Državni svet je sklenil, da oddeli in uredi meje tako-zvane Champagne. V mestu Bar-sur-Aube se je zbralo okoli 300 viničarjev, ki so zasedli rotovž in razobesili rdečo zastavo. Nastopilo je orožništvo in po-litija. Trije redarji so bili ranjeni, končno je posegla vmes konjenica in viničarje razgnala. Vse glavne točke v mestu so zasedene od vojaštva. Po gorah gore kresovi, ki kličejo okoliške viničarje v mesto. Prebivalstvo živi v velikih skrbih.

Vstaja v Perziji.

Debri, 6. junija. Brat bivšega perzijskega šaha stoji na čelu velike vstaške čete, ki koraka proti mestu Maragi ob Urmijemskemu jezeru. Iz Mara-ga so zahtevali prebivalci brzojavno pomoči.

Teheran, 6. junija. Generalni guverner Asrbejdžana je bil odstavljen, ker je bil baje z vstasi v zvezi.

Urmia, 6. junija. Sajk Paehi s 500 konjeniki je na poti, da zasede mesto Urmijo.

Ameriške države pod kuratelo.

London, 6. junija. »Observer« po-roča, da se je sestavil severoameriški sindikat, ki ima namen prevzeti oskrbo dohodkov Guatemale. Podobno kon-trolo bo prevzel sindikat tudi še nad drugimi srednjeameriški državami. Ta korak Severne Amerike je treba smatrati za prvi poskus aneksije teh dežel.

Južnoameriška Unija držav.

London, 6. junija. »Observer« po-roča iz New Yorka, da so sklenile južnoameriške države Venezuela, Co-lumbia, Ecuador, Peru in Boliva pogodbo, glasom katere se te države strnejo v eno veliko državo z imenom »Velika Boliva«. V Washingtonu je ta vest zelo neprijetno presenetila ker ima Severna Amerika v teh državah veliko interesa.

Poset londonskega občinskega sveta.

London, 6. junija. Na jesen obi-šče Dunaj, Prago in Pešto deputacija londonskega občinskega sveta. V de-putaciji bodo sedanjí lord mayor, 3 bivši lord mayorji in 50 občinskih svetnikov.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Rasto Pustecemick.

Krakovsko-trnovski volilci volilni sestanek

ki ga priredi
„Napredno gospodarsko in prosvetno
društvo za Krakovo in Trnovo“

danes, dne 6. junija ob 8. uri zvečer
v gostilni gosp. Fröhlicha
Trnovski pristan št. 4.

Predstavi se vam državnozbornski kandidati
gosp. dr. Vld. Ravnihar.
Volilci, udeležite se sestanka v čim
največjem številu.

Narodna obramba.

Od predsedništva Branibora smo dobili sledeči dopis: Branibor, ki se ne šteje leto dni svojega obstanka, se mora pred vsem gnetno opreti, predno se bo mogel lotiti po pravih načrtih dela na gospodarsko obrambnem polju. Prvi čas svojega obstanka si izkupa pridobiti ustanovnike in osnovati podružnice; radi osnovanja podružnic se je obrnil na nekatere rodoljube. Po vsem je torej umljivo, da pri svojih sedanjih sredstvih, niti misliti ni megal za sedaj na kako delovanje na gospodarskoobrambnem polju; za tako delovanje treba pred vsem mnogo gnetnih sredstev, katerih nima na razpolago. Kdor ve, kako bi moglo društvo, ki je jedva začelo dihati, prve dni svojega življenja drugače in boljše delovati, kakor s tem, da si izkupa vsestransko uvrstiti in osigurati svoj obstanek, naj naznanj svoj »recept« Braniboru, ki bi ga, če bo uporaben, z velikim veseljem in še z večjo hvalo sprejel. Razsodni ljudje pa svojih hiš ne zidajo na pesek! To-liko v odgovor »Klubu slov. naprednih akademikov« v Celju na notico v »Slov. Narod« z dne 27. maja.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal g. J. Janežič 30 K 02 v, katere je nabral na ženitovanju pri g. Jos. Pečniku na Bizeljskem. Mesto venca lani umrlemu g. sodnemu kancelistu Sorkotu poslal je g. dr. Jos. Georg, odvetnik v Šmarju pri Jelšah, naši šolski družbi 15 K. Hvala!

Društvena naznanila.

Napredno politično in gospodarsko društvo za poljanski okraj priredi svojo veliko veselico na prostem dne 9. julija in ne, kakor smo prvotno poročali 2. julija.

Društvo slov. trgovskih sotrudi-nikov v Ljubljani opozarja svoje člane na nov trgovski zakon, ki daje trg. sotrudnikom pravico do dopusta. Do 10dnevnega dopusta imajo pravico dotični sotrudniki, ki služujejo pri eni in isti trdni neprenehoma od 6 mesecev do 5 let. Do 14dnevnega oni ki so od 5 do 15 let in do 3tedenskega dopusta imajo pravico tisti, ki so 15 let neprenehoma pri eni in isti trdni. Večina ljubljanskih gg. sefov je svojim nastavljenecem dopust že dovolila in upamo, da bodo ostali storili isto.

Gasilno društvo v Borovnici bo dne 18. t. m. slavilo 25letnico svoje ustanovitve.

Kolesarsko društvo »Gorica« priredi v nedeljo dne 16. junija cestno dirko na progi Kobarid - Tolmin, združeno z veliko ljudsko veselico na občinskem prostoru v Tolminu. — Spored se pravočasno naznanj. — Od- bor.

»Adrija«. V sredo, dne 7. rožni-ka priredi akad. društvo »Adrija« v Pragi četrtletniški večer ob 8. zve-čer v restavraciji u Kuřih oka«. Gosti dobrodošli!

Razne stvari.

* Mascanijeva opera Isabedu je dosegla pri prvi premireji v Buenos Aires krasen uspeh. Komponista so Skrat poklicali na oder. Na stopnicah so skupili 70.000 frankov.

* Krokodil v Lahi na Češkem. Pri Sebusinu so opazili čolnarji en meter dolgega krokodila. Zasedovali so ga z drogi in koli in ga končno ubili. Krokodil je ušel brzkone iz ka-ke menažerije.

* Izgubljeno denarno pismo. Po- družnica »Merkurja« v Pragi javlja, da se je izgubilo denarno pismo na komercialno banko v Budapešti, ki je vsebovalo ogrske kupone v vredno- sti 9000 K.

* Eksplozija v Managuri. Radi eksplozije v Managuri so zaprli več oseb. Sumijo namreč, da so eksplozijo povzročili zarotniki, industrije zdru-ženih ameriških držav, ker jim baje pri podelitvi koncesij niso hoteli do- voliti raznih ugodnosti.

* Nesreče v Londonu. V eni naj- živahnejših londonskih ulic se je za-

letel nek avtomobilist v skupino učencev tamošnje gluhošolnice. Pri- zor je bil jako mučen. Ena deklica je obležala na mestu mrtva, več otrok pa je težko ranjenih. V drugem delu mesta sta trčila v istem času skupaj dva voza cestne železnice. Devet oseb je težko ranjenih.

* Požari. V Barlafuluni na Ogr- skem je zgorelo v dobri uri 120 hiš z gospodarskimi poslopji. Gašenje je bilo radi suše in močnega viharja ne- mogoče. V Kragujevcu pa je pogo- rel velik parni mlin Elija Radovića. Škoda znaša čez 300.000 dinarjev, za- varovalnina pa znaša le 200.000 di- narjev.

* Prijet anarhist. V Parizu so aretirali po daljšem zasledovanju tri anarhiste. Eden izmed teh je bil iz- žreban, da mora položiti pod policijsko prefekturo bombo in jo pognati z uradniki vred v zrak.

* Zasačena ponarejalec denarja. V Amsterdamu so zaprli dva Nemca ki sta imela pri sebi veliko in dobro ponarejenega denarja. Največ sta spečala talarjev po 5 mark. Delavni- co sta imela v neki kleti. Spečavala sta ta denar že več mesecev in sta si morala že gotovo lepo svoto nabrati. Imenujeta se Pavel Rösler in Jožef Schmidt.

* Kolera v Gradcu. Vdova za ko- lero umrlega poštnega adjunkta Franckya in njena dva sinova sa sicer še vedno izolirani, vendar pa ni opazil zdravnik na njih še nobenih znakov kolere. Tudi za kolero obolela gospa Lebinger, ki je v bolnišniškem od- delku za kolero pod oskrbo dr. Otta, je prestala krizo in se obrača bolezen na bolje. Izolirali so v soboto še tri osebe, ki so hodile k Lebingerjevi igrati. Tudi po javnih lokalih in vo- jašnicah so uvedli strogi red za sna- ženje in čiščenje prostorov.

* Polom velikega tekstilnega podjetja na Ogrskem. Ravnatelj veli- kega tekstilnega podjetja na Južnem Ogrskem je že pred par tedni pobeg- nil. Igral je na budimpeštanski žitni borzi in držal tam več stotisoč stotov pšenice, ki se je večeraj eksekutivno prodala. Viljem Avspic, tako se ime- nuje ubegli ravnatelj, je bil pred de- setimi leti bančni uradnik v Trstu. Tam si je ustanovil luščilnico za riž. To mu je šlo dobro in povsrel se je še dalje. Napravil je parni mlin in tovarno za avtomobile. Leta 1907. pa je skoro vse izgubil. Sel je v Budim- pešto in začel tam zopet spekulirati, dokler ni postal ravnatelj te močne komanditne družbe. Terjatve znašajo nad 3 milijone kron, ki pa so do 600 tisoč kron večinoma pokrite. Banke ne bodo trpele veliko, ker so večinoma zavarovane, občutno pa bodo oškodovani zasebniki.

* Če se Caruso zaljubi... »Pall Mail Gazette« poroča iz Rima, da je neka prodajalka v Milanu tožila Ca- rusa za odškodnino 20.000 frankov, ker ji je obljubil, da jo poroči, česar seveda ni storil. Zastopnik prodajal- ke je imel s Carusom razgovor, v ka- terem je Caruso izjavil, da je prodaj-alka že štirikrat to od njega zahte- vala. Pred dvema letoma ji je baje predlagal, da jo vzame k sebi za go- spodinjo, česar pa spočetka ni spre- jela. Nato sta si začela pisariti. Ko je bil Caruso v Berlinu, jo je pova- bil, naj ga obišče. Temu povabilu se je dekle tudi odzvalo ter ga obiskalo z očetom. Za pot ji je poslal 10.000 frankov. V minoletem letu ga je obis- kala s svojo materjo v Parizu, kjer ji je daroval zopet 1000 frankov. Ca- rusov pravni zastopnik ji je ponudil 1000 frankov, če mu izroči vsa Caru- sova pisma. Tega pa prodajalka ni storila, temveč zahtevala 25.000 fran- kov. Nato je napravil velik škandal v Milanu, obenem pa vložila tožbo.

„Kam gre denar naših davkoplačevalcev?“

Pod tem naslovom je izšla agitacijska brošurica, v kateri se opisuje pogubna in škodljiva politika bivših klerikalnih državnih poslancev.

Ta brošurica mora med ljudstvo. — Pozivljamo vsa politična društva in vse naše somišljenike, da ku- pijo v večjem številu to brošuro, ter jo razdele med volilce. Ljud- stvo naj izve, kam vede kleri- kalna politika.

En izvod stane 20 vinarjev, po pošti 23 vinarjev. — Naroča se direktno v »Narodni tiskarni«.

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 6. junija 1911.

Termin.

Pšenica za oktober 1911. . . za 50 kg 11-17
Rž za oktober 1911 . . . za 50 kg 9-11
Koruzza za juli 1910 . . . za 50 kg 6-67
Koruzza za avgust 1911 . . . za 50 kg 6-79
Oves za oktober 1911 . . . za 50 kg 7-78

Efektiv.

Vzdržno.

Serravallo^{vo}

železnato Kina-vino

Higijenična razstava na Dunaju 1906: Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.

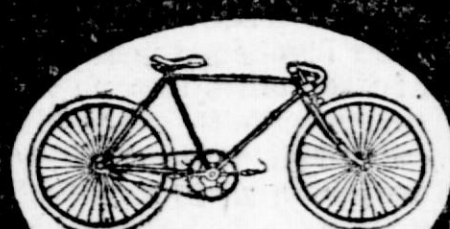
Povzroča voljo do jedi, okrepeča živce, poboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdrav- niških avtoritet.

„Izborni okus.“

Večkrat odlikovano.

„Nad 7000 zdravniških spričeval.“

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj TRST-Barkovlje.

KINTA

Priznana močna, lahko tekoča solidna in neprekosljiva so KINTA kolesa.

Majhširnijeje jamstvo. Ilustrovani ceniki brezplačno.

K. Čamernik Ljubljana, Dunajska cesta 9.

Special. trgovina s kolesim posam. deli. Izposojevanje koles.

Meteorološko poročilo.

Vitina nad morjem 309'2. Srednji zračni tlak 739'0 mm

Junija	Čas opazo- vanja	Stanje baro- metra v mm	Tempe- ratura v °C	Verovi	Nebo
4.	2. pop.	737'1	21'4	sr. izah.	del. jasno
	9. zv.	739'3	15'4	brezvevtr.	oblačno
5.	7. zj.	741'1	13'8	„	soparno
	2. pop.	739'6	25'4	slab. jug.	del. oblač.
	9. zv.	740'7	15'6	brezvevtr.	del. jasno
6.	7. zj.	741'1	12'7	„	oblačno

Srednja predvečerajska temperatura 17'6°, norm. 16'4° in večerajska 18'3°, norm. 16'6°, Padavina v 24 urah 1'0 mm in 6'7 mm

Mesto vsakega posebnega obvestila.

Globoko užaloščenega srca na- znanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem bridko vest, da je naša iskreno ljubljena, dobra mati, soproga, svakinja, sestra in teta, gospa 2039

Ana Štrukelj

včeraj popoldne ob pol 2. v 57. letu njene starosti, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage rajnice bo v sredo, dne 7. t. m. ob 3. popoldne iz hiše žalosti Kolizejska ulica 12 na po- kopališče pri Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi sv. Janeza Krstnika v Trnovem.

Nepozabno priporočamo v mo- litev in drag spomin.

Ljubljana, 5. junija 1911.

Žalujoči ostali.

Slovenski pogrebni zavod Jos. Turk.

Učenec

ki je dovršil ljudsko šolo, 14—15 let star, krepke rasti, se sprejme v trgo- vino z mešanim blagom Antona Zurca v Črnomlju.

V najem se odda s 1. julijem t.l. dobro idoča

gostilna

„pri Fortuni“ v Litiji. — Vse drugo se izve pri g. F. Berdajsu v Litiji. 2033

Potnik Slovenec

se sprejme

za Kranjsko in Spodnje Štajersko. Franz Feldner, Dunaj IX, Kolingasse 17. Prednost imajo taki, ki so že potovali in so dobro uvedeni. 2041

Prešernove slike

prodaja in pošilja po poštne povzetju Iv. Bonač v Ljubljani. Cena slike 5 kron. 273

Perutnina! Raki! Presno maslo! 1950

na vse kraje franco po povzetju. Mlada per- utnina iz leta 1911, zajamčeno dospje živa: 6—8 debelih kokoši za pečenje ali 4—5 ve- likih debelih rac ali 1 velika gos z raco 7 K, žlahtni raki, dospjo zajamčeno živi: 80—100 namiznih rakov K 6'50, 60—70 orjaških ra- kov K 8'50, 40—50 velefinih rakov K 10'50, naravno presno maslo iz kravjega mleka, zabojček za 5 kilo 10 K, malinov sok, lon- ček s 4 litri K 4'70. — B. Kaphan, Buczac.

Kleti se oddajo

Proda se tudi hiša

z zelenjadnim in sadnim vrtom. Izve se na Mesarski cesti 1, Ljubljana.

Iščem družabnika

z 10—15.000 K gotovine v svrhu razširjenja dobro vspevajočega trgovskega podjetja. Ponudnik je lahko tudi privatnik penzionist in se mu poslovanja pri podjetju ni po- treba osebno vdeleževati. Za denar popolna varnost, ker se lahko na večjem posvetu zemeljniško zavaruje. Zelo plodonosni do- hodki. — Naslov: F. E. pošiljmo ležeče, Poljčane. 2040

Hiša

v Ljubljani, na Martinovi cesti,

prilpavna za vsako obrt, z lepim vrtom in sadnim drevjem se iz proste roke prod. Pogoji ugodni. 2014

Naslov pove upravnistvo »Slov. Narodac.

Dr. B. Ipavie

(ženske bolezni in porodništvo)

za Zaloška cesta nasproti Šarabona za zopet ordinira. 2038

Išče se za Ljubljano verziranega

kontorista ali

kontoristinjo

veščega slovenskega, nemškega, event laškega jezika in strojepisja za trgovino z deželnimi pridelki. 2034

Ponudbe z zahtevo plače pod šifro „K“ na upravnistvo »Slov. Narodac.

Odda se 2036

mesečna soba

s posebnim vhom v Salondrovi ulici št. 4, parter.

Gospica

1974

„Radoslava!“

Prosim, sprejmite odgovor na Vaše cenj. 27. III. na pošti pod znanim naslovom.

Učenec

poštenih staršev, z zadostno šolsko izobrazbo, zmožen slovenskega in nem- škega jezika, se sprejme v trgovino z manufakturnim blagom pri Vin- ko Sket, Ilirska Bistrica Notranjsko. 1984

Kavarna „Merkur“

je vsako sredo, soboto in nedeljo vso noč odprta.

Marija in Viktor Izlakar. 507

Dobro idoča

trgovina

z mešanim blagom v ljublj. okolici, že nad 20 let obstoječa, se radi pre- vzetja druge obrti takoj prod. Kapi- tala treba 3000 K. Cenjene ponudbe je poslati pod »R. S. 1330« Ljubljana, poste restante. 2018

Prevzame se stara, dobro vpeljana

mešana trgovina

v večjem kraju na Slovenskem. — Natančne podatke o prometu, zalogi in plačilni pogoji naj se pošljejo na upravnistvo »Sl. Nar.« pod »Trgovce 101«.

Trgovski sotrudnik

prva moč se sprejme v večjo trgo- vino mešane stroke.

Istotam se sprejmeta

! dva učenca !

Kje, pove upravnistvo »Sloven- skega Naroda.« 1970

Malo reklamne

Veliko izbire

A. & E. SKABERNÉ Ljubljana, Mestni trg 10

Nizke cene

Sprejema zavarovanja človeškega živ- ljenja po najraznovrstnejših kombina- cijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se 94 vplačili.

„SLAVIJA“

.. - - vzajemno zavarovalna banka v Pragi. - - - Rezervni fond K 53,758.285-24. — Izplačane odškodnine in kapitalije K 115,390.903-61.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Vsa pojava daj: Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici šte. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatno podporo v narodne in občnkoristne namene.

Oblastveno avtorizirani in sodno zapriženi
ingenieur Ig. Stembov
 Ljubljana, Šubičeva ulica šte. 5.
 prevzema stavbna vodstva, oddaja strokovna mnenja, izvršuje vse
 v stavbno stroko spadajoče načrte, kakor n. pr. za visoke stavbe,
 vodovode, kanalizacije, regulacije, parcelacije itd.

Mestno županstvo v Kamniku
 naznanja, da e. c. kr. deželna vlada v Ljubljani dovolila
živinski semenj v petek 9. junija
 to je na dan sv. Primoža.
 :: Prodajali se bodo prešiči, drobnica, goveja živina in konji ::
 na velikem sejmišču v Kamniku.
Mestno županstvo v Kamniku na Kranjskem,
 dne 3. junija 1911.

Gg. botrom in botricam
 priporočam svoja
birmanska darila.

Nikelnasta moška ura z verzičo od K 4:50 naprej	
Prava srebrna „ „ „ „ „ 9:70 „	
14 kar. zlata „ „ „ „ „ 44:— „	
Nikelnasta damska „ „ „ „ „ 8:50 „	
Prava srebrna „ „ „ „ „ 9:50 „	
14 kar. zlata „ „ „ „ „ 20:— „	
Uhani zlato na srebro „ „ „ „ „ 1:30 „	
14 kar. zlata uhani „ „ „ „ „ 4:50 „	

„ Največja in najsolidnejša trdka „
H. SUTTNER
 Mestni trg (nasproti rotovžu). Sv. Petra cesta 8.
 Lastna tovarna ur v Švici. Tvarniška znamka „Iko“.

Strojniki
 mlad, več poslovanja pri električni
 razsvetljavi ter bencinskih motorjih,
 išče službo s 1. julijem ali takoj.
 Dopisi pod šifro „mlad strojnik“
 poste restante Ljubljana. 1968
 V št. Rupertu na Dolenjskem je
 50 korakov od farne cerkve
na prodaj
enonadstropna hiša
 s prijaznim vrtičem. V pritličju ima 3 za vsako
 obrt pripravne prostore, v nadstropju lepo in
 prijazno stanovanje, obstoječe iz 2 sob, ku-
 hinje in shrambe, v podstrešju lično sobico.
 Vodnjak je v hiši. Cena 6000 kron. — Tudi
 je na prodaj senožen,
 približno 1 oral. Anton Koračin, klepar,
 Mokronog. 2009

V najem se odda
 že nad 30 let obstoječa 1979
gostilna in trgovina
 s trafiko in žganjetočom
 v prometnem kraju **Gorenjskem**.
 Oziralo se bo samo na izurjene
 pridne in zmogljive ponudnike.
 Vse drugo se izve pri Fr. Stupica,
 trgovina z železnico v Ljubljani, Marije
 Terezije cesta 1, kjer se dobijo razven
 druge železnice neprekosljivi kosilni
 stroji »DEERING« in obračevalci sena.
Krasna nova vila
 z gospodarskim poslopjem, vrtom, sa-
 donosnikom, njivami, travnikom in
 gozdom, skupaj okoli 30 orolov, na
 Spod. Štajerskem, odkoder pelja nova
 železniška proga na Slatino v Rogatec,
 se z živino vred proda zaradi starosti
 gospodarja in
lepo posestvo
 20 minut od Celja z novo hišo, urejeno
 za gostilniško obrt, novo veliko go-
 spodarsko poslopje s sušilnico za hmelj
 in novim svinjakom, eno njivo in okoli
 5 orolov, travnika in sadonosnika pri
 večji vasi, se pod prav ugodnimi po-
 goji proda. — Več pove **Ig. Donau**,
 Glavni trg 10 v Celju. 2028

Sprejmite srečno 1973 Oddaja se za avgustov termin
„Bodočnost“ 2 stanovanji
 poštnoležeče Hraščnik.
 eno z 2 sobama in kuhinjo, drugo z 1 sobo
 in kuhinjo. — Poizve se 1933
 na Lepem potu šte. 3 (Tržaška cesta).
 št. 328/1/pr. 2037

Razglas.
 Po § 23. al. 6. volilnega reda za volitve v državni zbor prepovedani so
 za čas volitev v volilnem prostoru in v poslopju, v katerem se vrši
 volitev, kakor tudi v bližnji okolici tega poslopja, nagovori na vo-
 litve in vsaka volilna agitacija na katerikoli način.
 Ta prepoved obsega:
za I. volilno komisijo:
 celo poslopje »Mestnega doma« ter trg v okolici na 50 korakov oddaljenosti;
za II. in III. volilno komisijo:
 celo poslopje mestne dekliške osemrazrednice pri sv. Jakobu ter trg in ulice
 ob vseh treh straneh tega poslopja;
za IV. volilno komisijo:
 celo poslopje št. 21 v Cerkveni ulici in ulice v okolici do 50 korakov oddaljenosti;
za V. volilno komisijo:
 celo poslopje mestnega dekliškega liceja ter Bleiweisovo cesto in Šubičovo ulico
 ob obeh straneh tega poslopja;
za VI. volilno komisijo:
 celo poslopje II. mestne deške ljudske šole ob Cojzovi cesti ter Cojzovo cesto
 ob dolžini pročelja tega poslopja;
za VII. volilno komisijo:
 celo poslopje c. kr. I. višje gimnazije ter Tomanovo in Kolizejsko ulico ob gi-
 mnazijskem poslopju;
za VIII. volilno komisijo:
 celo poslopje hotela »Union« ter ulice ob obeh straneh tega poslopja;
za IX. volilno komisijo:
 celo poslopje I. mestne deške šole v Komenskega ulici in ulico ob obeh straneh
 tega poslopja;
za X. volilno komisijo:
 celo poslopje mestne jubilejske ubožnice ter Japljevo ulico v dolžini pročelja
 tega poslopja;
za XI. volilno komisijo:
 celo poslopje mestne šole na Barju in okolico na 50 korakov oddaljenosti.
 To se daje na javno znanje z dostavkom, da se prestopki te prepovedi
 kaznujejo po določilih ministerijalne naredbe z dne 30. septembra 1857, drž.
 šte. 198.
Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
 dne 29. maja 1911.
 Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetniki
Laschan I. r.

Narodna knjigarna
 Prešernova ulica šte. 7 v Ljubljani Prešernova ulica šte. 7
 združena s
trgovino s papirjem, s pisalnimi, risalnimi in šolskimi potrebščinami
 priporoča slovenskemu občinstvu svojo bogato zalogo kancelijskega,
 .. komptuarskega, risarskega, slikarskega in šolskega blaga ..
 najboljše kakovosti in po najnižjih cenah.

Papir
 kancelijski, konceptni, ministrski in trgovski; kariran in
 gladek; rastriran z eno in z dvema kolonama; papir za
 pisalni stroj; mali in veliki oktav za navadna pisma;
 barvasti papir in papir za zavijanje.

**Pisalne in risalne
potrebščine**
 peresa, držala, svinčnike, radirke, risalni papir, risalne
 priprave, črtala, trikotniki, palete, čopiči, tuši in barve.

Črnilniki in uteži
 za opremo pisalnih miz, lično izdelani in po najnižjih cenah

Razglednice
 umetniške in pokrajinske, ljubljanske in kranjske.
 Trgovcem pri večjih naročilih izreden popust.

**Narodna knjigarna sprejema tudi naročila na
pisalne stroje**
 vseh sistemov
 po tovarniških cenah;
 dalje naročila na
vsakovrstne tiskovine
 namreč zavitke, vizitnice, oznanila, fakture,
 trgovska pisma itd. itd.

Trgovske knjige
 vseh vrst od najpreprostejših do najfinejših vsake velikosti.

Mape
 za shranjevanje trgovskih pisem.

Zavitki
 vseh vrst in vseh velikosti, barvasti in beli.
 Sprejemajo se tudi naročila na zavitke s tiskano firmo.

Šolski zvezki
 vseh vrst, domačega izdelka in iz drugih tovarn.
 Trgovci dobe poseben popust.

Tinte
 najpreprostejše in najfinejše, črne, vijoličaste in barvaste.

Šolske mape
 iz platna in iz usnja ter jermena za knjige.
Mape za zvezke.

Kasete
 s pisemskim papirjem avstrijskega in inozemskega izvora
 v vseh velikostih, za dame in za gospode, za na-
 vadno rabo in tudi za darila.

Albumi
 za slike, razglednice in poezije.

Zdravilišče Toplice na Kranjskem,

1604 **Dolenjske železnice postaja Straža-Toplice.**

Akratoterme 38° Celzija, pitno in kopalno zdravljenje. Izredno učinkovito za protin, revma, ischias, nevralgijo kožne in ženske bolezni. Veliki kopalni basini, oddeljene kopeli in mahovnatke kopeli. Udobno opremljene tujske, igralne in družabne sobe. Zdravo podnebje, gozdovnata okolica. Dobra in cenovno restavracija. Sezija od 1. maja do 1. oktobra. Prospekti in pojasnila brezplačno pri zdraviliški upravi.

Hica 40 **G. Skrbić, Zagreb** Ilica 40

Z električnim pogonom urejena tvornica žaluzij, železnih in lesenih rolet za okna in trgovine, vseh vrst platnenih in lesenih tkanin rolet, iz platna, damasta, gradla, satina, ripsa itd.

Cenovniki in proračuni na zahtevo zastoj.
Telefon št. 492. 1792 Telefon št. 492.

Izurjen knjigovodja

1947 **in dober kontorist se sprejmeta takoj.**

Plača 200 kron. — Ponudbe pod „knjigovodja“ na upravništvo »Sl. Naroda«.

Valjčni mlin v Domžalah
I. BONČAR, LJUBLJANA

Centralna pisarna in skladišče: Vegova ulica 6.

Telefon interurb. št. 129. Telefon interurb. št. 129.

Priporoča pšenično moko izvrstne kakovosti kakor tudi otrobe in druge mlevske izdelke.

Zastopstvo in zaloga v Gorici: Peter Gruden & Comp., Stolni trg št. 9.

ANTON ŠARC, LJUBLJANA.

Izdelovanje perila, pralnica in svetlolikalnica, električni obrat, priporoča zelo dobro in solidno izdelano perilo po nizkih cenah.

„TETRA“

srajce za gospode v različnih barvah, dobre kakovosti, izborna noša, posebno priporočljivo za osebe, ki se radi pote in zoper prehlad. Dobi se blago :: in po meri izdelano perilo. ::

Vzorci na razpolago.

1977

COGNAC!

STAR, pristen destilat dalmatinskega vina je najboljšo sredstvo za slabotne in rekonvalescentne.

Dobi se edino pri tvrdki: 1066
BR. NOVAKOVIĆ, Ljubljana.

Najokusnejše olomuške delik.

kvarglje

dobavlja 1867

Prva banška tvornica ribjih konzerv v Rodolanih v Olomacu (Moravsko).

Sodžki od 4—12 kop. Poštne pošiljave 5 kg brutto po 4 K 20 h franko na vsako pošto Avstro-Ogrske. Pošilja se po povzetju. — Sprejmejo se pošteni zastopniki.

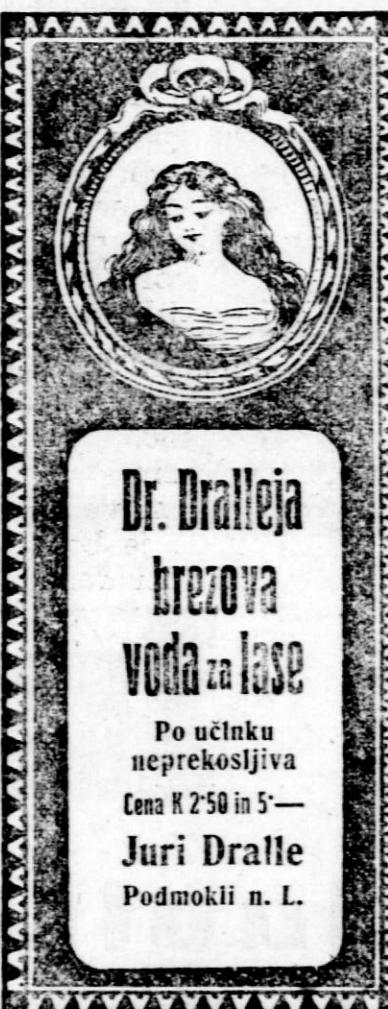
Uradniško hranilno društvo
v Gradcu, Herrengasse 7, II. nadstr.

Osební kredit

3408 in dolgoroka posojila za ranžiranje

uradnikom, profesorjem, učiteljem, penzionistom i. dr. pod najugodnejšimi pogoji, eventualno tudi brez porokov proti enkratnemu plačilu v poročeni sklad. Mesečni obrok za posojilo 200 K znaša pri 5 letnem vračanju 4 K vstevši obresti. Predstroskov nikakih. Natančnejše iz prospektov. Nadaljna pojasnila daje Josip Kosem, Ljubljana, Krakovski nasip 22.

Bruselj 1910; grand prix.

Kupujte samo najpopolnejše!
Stroji Remington
pišejo, seštevajo in odštevajo!

Glogowski & Co.
o. in kr. dvorni dobavitelji
Dunaj I., Franz Josef Kai št. 15—17.
Pojasnila brezobvezno. 1120

Po najvišjem dovoljenju Njega c. in kr. apostolskega Veličanstva.

28. c. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija, edina v Avstriji zakonito dopuščena, ima 21.135 dobitkov v denarju s skupno svoto 620.000 kron.

Glavni dobitek je: **200.000 kron**

Žrebanje se vrši javno 22. junija 1911. — Ena srečka stane 4 K.

Srečke se dobe pri oddelku za državne loterije na Dunaju III., Vordere Zollamstrasse 7, v loterijskih kolekturah, tobačnih trafikah, pri davčnih, poštah, brzojavah in železniških uradih in v menjalnicah; načrte za igranje dobe kupci srečk zastoj. — Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Od c. kr. loterijsko-dohodarstvenega ravnateljstva (oddelek za državne loterije.)

1687 **Robert Smielowski**

arhitekt in mestni stavbni mojster

stavbna pisarna, Rimska cesta 2 (Recherjeva hiša)

se priporoča sl. občinstvu za izvršitev načrtov in proračunov, sprejema nova, adaptacijska in vsa v to stroko spadajoča dela, :: katera se najsolidneje in po zmerni ceni izvršujejo. ::

Kmetovalci!

Predno si kupite kosilni stroj o katerem ne veste :: kako bode deloval, :: oglejte in preizkusite

amerikansko kosilnico „Deering“

ki jo dobite edino le pri

Marije Terezije cesta 1 **Fr. Stupica v Ljubljani** Marije Terezije cesta 1

Priznalna pisma na vpogled. — Svari se pred podobno se glasečimi imeni.

Obračevalci za seno vedno v zalogi.

Oljnate barve
priznane najboljše

Fasadne barve
edino stanovitne proti vremenskim vplivom

Kranjski firnež
in laneno olje

Lake
angleške in lastnega izdelka

Steklarski in mizarski klej

Čopiče
za vsako obrt

Prašno olje
za pode

Karbolinej
in gips

Olje in mazilo
za stroje

Barve in potrebščine
za umetnike, slikarje, kiparje itd.

priporoča

Adolf Hauptmann

prva kranjska tovarna za oljnate barve, firneže, lake in steklarski klej. Zahtevajte cenike!

Delniška glavnica K 6.000.000.

837

Rezervni fond okoli K 300.000.

JADRANSKA BANKA, FILIJALKA V LJUBLJANI

Šelenburgova ulica št. 7 (nasproti glavne pošte).

Kupuje in prodaja: vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna pisma, prijoritete, delnice, srečke itd. — Valute in devize. — Predujmi na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih. — Promese k vsem žrebanjem.

„ Vloge na knjižice od dneva vložitve „
4 1/2 %
od dneva dviga, rentni davek plačuje banka iz svojega. — Na tekoči in žiro račun po dogovoru. — Živahna zveza z Ameriko. — Akreditivi.

Eskomptuje: menice, devize in fakture. — Zavarovanje vrednostnih papirjev proti kurzni izgubi. — Revizija žrebanja srečk i. t. d. brezplačno. — Stavbni krediti. — Rembours-krediti. — Borzna naročila. — Inkaso.

Menjalnica. Centrala v Trstu. Filijalka v Opatiji.